

รายงานผลการฝึกอบรม

ชื่อหลักสูตร

โครงการหลักสูตร “การปฏิบัติราชการที่ดี ภายใต้กรอบระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการ และแนวคำวินิจฉัย สำหรับผู้บริหาร สมาชิกสภา และข้าราชการส่วนท้องถิ่น”

หน่วยงานผู้จัด

สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยนครพนม

ระยะเวลาในการฝึกอบรม

ระหว่างวันที่ ๑๔ – ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

วัตถุประสงค์ในการเข้ารับการฝึกอบรม

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เพิ่มพูนความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและสาระสำคัญของ กฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ หนังสือตอบข้อหารือ และแนวคำวินิจฉัยเกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปรับปรุงตลอดเวลา
๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีโอกาสได้เรียนรู้ถึงสาระสำคัญและเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ ปัญหาของการใช้กฎหมายเมื่อปฏิบัติจริงและเกิดทักษะในการใช้กฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่
๓. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการให้บริการประชาชนมากขึ้น
๔. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เข้าใจหลักการปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบ
๕. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจหลักการให้บริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีอัธยาศัยไมตรี โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก
๖. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปพัฒนาทักษะ ความสามารถ ของตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ
๗. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดแนวคิดที่ถูกต้อง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล จากการเข้าใจตัวบทกฎหมาย สามารถปรับรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป

สรุปเนื้อหาสาระ

การฝึกอบรมเนื้อหา ดังนี้

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ไม่ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบัญญัติโดยเฉพาะแล้วในหมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น การอ้างอิงอำนาจตามกฎหมายในการจัดทำบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ จึงต้องอาศัยหมวด ๑๔ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบกับพระราชบัญญัติการกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละรูปแบบ และกฎหมายเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ

มาตรา ๒๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกัน

มาตรา ๒๕๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจการมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจการมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือกรมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้

รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๒๕๑ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกันหรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้

มาตรา ๒๕๒ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

มาตรา ๒๕๓ ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๕๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ

● พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

“วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือกฎ และรวมถึงการดำเนินการใด ๆ ในทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

“การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระบุ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อสังเกต กรณีดังต่อไปนี้ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง

๑) คำสั่งเรียกเงินคืนในฐานะลามิควรรได้

๒) คำสั่งไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลางานจ้างก่อสร้าง

๓) หนังสือบอกเลิกสัญญา เรียกค่าปรับและค่าเสียหาย

๔) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ

๕) หนังสือตอบข้อหารือระหว่างหน่วยงานของรัฐ

๖) มติ ก.กลาง หรือ ก.จังหวัด ซึ่งรอให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกเป็นคำสั่งบริหารงานบุคคล

มาตรา ๑๒ คำสั่งทางปกครองต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น

ตัวอย่าง

ผู้บริหารท้องถิ่นมอบอำนาจให้แก่ผู้อำนวยการกองช่างปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อมาผู้อำนวยการกองช่างได้ออกใบอนุญาตก่อสร้างให้แก่ผู้ขอขบด้วยกฎหมายหรือไม่

ตอบ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการมอบอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ไม่มีกฎหมายใดไม่ว่าจะเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายเฉพาะ ได้แก่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้อำนาจแก่ผู้บริหารท้องถิ่นที่จะมอบอำนาจให้แก่ผู้อำนวยการกองช่าง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๓๘๔/๒๕๕๙)

มาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เป็นคู่กรณีเอง

(๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี

(๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อคู่กรณีคัดค้านเจ้าหน้าที่ผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อน และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งทราบ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการสั่งให้เจ้าหน้าที่อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ที่ถูกคัดค้านให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กรณีคู่กรณีคัดค้านว่ากรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีลักษณะดังกล่าว ให้ประธานกรรมการเรียกประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเหตุคัดค้านนั้น ในการประชุมดังกล่าวกรรมการผู้ถูกคัดค้านเมื่อได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและตอบข้อซักถามแล้วต้องออกจากที่ประชุม ถ้าคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีผู้ถูกคัดค้านในระหว่างที่กรรมการผู้ถูกคัดค้านต้องออกจากที่ประชุม ให้ถือว่าคณะกรรมการคณะนั้นประกอบด้วยกรรมการทุกคนที่ไม่ถูกคัดค้าน ถ้าที่ประชุมมีมติให้กรรมการผู้ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้าน ก็ให้กรรมการผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ มติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับและให้เป็นที่สุด

กฎกระทรวงกำหนดกรณีอื่นที่เจ้าหน้าที่จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ พ.ศ. ๒๕๖๖

เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เคยเป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับคู่กรณี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ซึ่งอยู่กินกับคู่กรณีที่เป็บบุคคลเพศเดียวกันโดยกำเนิดในลักษณะเดียวกันกับชายหญิงที่อยู่กินกันฉันสามีภริยา

- (๔) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานในความเป็นจริงไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องในความเป็นจริงนับได้เพียงภายในสามชั้นของคู่กรณี
- (๕) เป็นหรือเคยเป็นบุตรบุญธรรมของคู่กรณี หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้รับคู่กรณีเป็นบุตรบุญธรรม
- (๖) เป็นลุง ป้า น้า อา ของคู่กรณี
- (๗) เป็นผู้พักอาศัยอยู่ร่วมกับคู่กรณีในสถานที่เดียวกันในลักษณะครัวเรือนเดียวกัน
- (๘) เป็นลูกจ้างหรือที่ปรึกษาซึ่งได้รับค่าตอบแทนของคู่กรณี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๐๘/๒๕๕๔ แม้ว่าบริษัท อ. จำกัด จะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้นโดยมีกรรมการเป็นผู้แทนนิติบุคคล ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามมติของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๑๑๔๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่และนาง ด. ซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทต่างก็เป็นบุตรของนาง ป. แม้นาง ป. และสามีจะไม่มีหุ้นอยู่ในบริษัทแล้ว แต่โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรบิดามารดาย่อมต้องให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลบุตรของตนอยู่เสมอแม้บุตรจะบรรลุนิติภาวะหรือมีครอบครัวแล้วก็ตาม ส่วนบุตรก็มีหน้าที่ทางศีลธรรมจรรยาที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา และเมื่อพิจารณาถึงภาระหนี้สินตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ซึ่งเป็นเงินจำนวนมาก ประกอบกับการที่นาง ป. เป็นผู้เริ่มก่อการและจัดตั้งบริษัท อ. จำกัด และบริหารกิจการของบริษัทและบริหารธุรกิจโรงแรม อ. ก่อนที่จะโอนหุ้นให้แก่บุตร ย่อมไม่อาจยอมให้นาง ด. บุตรของตนซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่และเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทต้องเดือดร้อนเสียหาย อีกทั้งทรัพย์สินของบริษัท อ. จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจของครอบครัวอาจจะต้องตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลภายนอกตลอดไปหากผู้บริหารบริษัทไม่สามารถชำระหนี้ดังกล่าวได้ทั้งหมด และการผิน่ดชำระหนี้ตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีผลให้ธนาคารมีสิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวได้ ดังนั้น นาง ป. จึงต้องให้ความช่วยเหลือแก่บริษัท อ. จำกัด และโรงแรม อ. ทางอ้อม เพื่อให้กิจการมีรายได้มากขึ้นหรือเพียงพอที่จะปลดเปลื้องภาระหนี้สินทั้งหมดและซื้อหลักทรัพย์จำนวนรวมทั้งธุรกิจโรงแรม อ. คืนจากธนาคารก่อนครบกำหนดเวลาซื้อคืนภายใน ๕ ปี ด้วยวิธีการพิจารณาอนุมัติโครงการประชุมสัมมนาต่าง ๆ ของเทศบาลให้จัดขึ้นที่โรงแรม อ. ดังกล่าวเมื่อการอนุมัติได้กระทำในขณะนาง ป. ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี และนาง ป. ก็เลือกที่จะจัดประชุมสัมมนาที่โรงแรม อ. จึงเป็นการใช้อำนาจในการพิจารณาเลือกสถานที่จัดประชุมสัมมนา โดยมีเจตนาที่จะเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัท อ. จำกัด เพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะปลดเปลื้องภาระหนี้สินมิให้ผิดสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคาร และสามารถซื้อหลักทรัพย์จำนวนรวมทั้งธุรกิจโรงแรม อ. คืนจากธนาคารก่อนครบกำหนดเวลาซื้อคืนนาง ป. จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญากับโรงแรม อ.

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๑๖/๒๕๖๒ ในขณะที่นาย ก. ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาย ก. ได้กระทำการใดที่จะทำให้ตนได้ประโยชน์จากการเข้าทำสัญญาหรือกิจการใดจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนสังกัด ในส่วนกรณีงานตามสัญญาจ้างที่ส่งมอบงานแล้ว แม้ว่าทางหุ้นส่วนจำกัด ก. ยังอาจต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานหากมีขึ้นภายในเวลา ๑ ปีหรือ ๒ ปี หลังจากส่งมอบงานแล้วก็ตาม ก็เป็นเพียงการกำหนดหน้าที่ของหุ้นส่วนจำกัด ก. ให้ต้องรับผิดชอบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามที่กำหนดในข้อสัญญา ในการเรียกร้องค่าเสียหายจากห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. เท่านั้น กำหนดระยะเวลาความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องดังกล่าว แม้จะยังมีอยู่ในระหว่างที่นาย ก. เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ได้มีผลให้ นาย ก. เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม ในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคู่สัญญาแต่อย่างใด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๔๙/๒๕๖๒ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า หนังสือของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งมีเจตนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกวตั้นการจัดเวรยามสถานที่ราชการตลอด ๒๔ ชั่วโมง เป็นการเฉพาะกิจในภาวะสถานการณ์ไม่ปกติ ซึ่งการจัดเวรยามนั้นคงใช้ข้าราชการหรือบุคลากรที่มีอยู่ตามปกติ โดยไม่ได้มีนโยบายให้สรรหาบุคลากรมาทำหน้าที่ รปภ. เพิ่มเติม แต่อย่างใด การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นการดำเนินการตามนโยบายโดยว่าจ้างบุตรชายซึ่งอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน ด้วยงบประมาณของรัฐโดยไม่มีเหตุจำเป็น เมื่อบุตรชายของผู้ฟ้องคดีได้รับค่าจ้างไป ย่อมจะนำเงินส่วนหนึ่งไปจุนเจือผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นบิดา ถือเป็นการอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ตามนัยมาตรา ๑๕๖๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงถือว่าการอนุมัติจ้างบุตรชายเป็น รปภ. แม้กระบวนการจัดจ้างจะเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ถือเป็นกรณีที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีมีส่วนได้เสียโดยทางอ้อมในสัญญาที่บุตรชายทำกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งต้องห้ามตามกฎหมาย การที่นายอำเภอวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๒๗/๒๕๖๐ นาย ก. ในฐานะนายกเทศมนตรีได้ใช้อำนาจอนุมัติให้จัดซื้อน้ำดื่มยี่ห้อ A จากนาย ข. บุตรชายของตนให้แก่สำนักงานเทศบาล และเมื่อมีการจัดซื้อแล้วนาย ข. ย่อมได้รับผลประโยชน์ การอนุมัติให้จัดซื้อของนาย ก. จึงเป็นการใช้อำนาจทางปกครองที่มีส่วนได้เสียโดยตรงหรือทางอ้อม อันอาจทำให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม นาย ก. จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา อันเป็นเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๔๘ จตุตศ วรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับมาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๘/๒๕๕๕ การที่นายกเทศมนตรีอนุมัติจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดที่มีบุตรเขยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการซึ่งต้องรับผิดชอบในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนไม่มีจำกัดจำนวนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และบุตรสาวทำงานอยู่ที่สำนักงานปลัดเทศบาล ประกอบกับการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างเป็นคำสั่งทางปกครองตามข้อ ๑ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีจึงถือได้ว่านายกเทศมนตรีมีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง และเมื่อไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖ วรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงถือว่านายกเทศมนตรีได้เข้าไปมีส่วนได้เสียทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลตำบลเป็นคู่สัญญา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๑๑๗/๒๕๖๔ การทำสัญญาจ้างที่พิพาทนั้น เกิดจากพื้นที่ อบต. ดังกล่าวประสบปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และผักตบชวาเต็มลำคลอง อำเภอจึงได้มอบรถแบคโฮ ๑ คัน เพื่อใช้ แก้ปัญหาแต่อำเภอมิได้จัดส่งพนักงานขับรถมาด้วยและพนักงานขับรถคนเดิมของ อบต. ได้ลาออกไป แม้ อบต. จะ ได้ประกาศรับสมัครแล้วแต่ก็ยังไม่มีความสมัคร ต่อมาในการประชุมสภา อบต. สมาชิกสภาฯ และรองประธานสภาฯ ได้เสนอให้จ้างบุตรผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขับรถแบคโฮ เพราะเห็นว่าสามารถขับรถแบคโฮบนพื้นดินและบนโป๊ะเพื่อ ทำงานในคลองได้ และยังสามารถซ่อมบำรุงรถได้เป็นอย่างดีด้วย แม้จะไม่ปรากฏว่ามติที่ประชุมสภาได้อนุมัติให้จ้าง บุตรของผู้ฟ้องคดีโดยเฉพาะเจาะจงก็ตาม แต่การที่ได้เห็นชอบให้จ้างแรงงานคนเพื่อทำการกำจัดวัชพืชในลำคลอง ย่อมแสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาวัชพืชโดยเร่งด่วน นอกจากนี้ ในขณะที่ทำสัญญานั้น บุตรชาย ของผู้ฟ้องคดีได้บรรลุนิติภาวะแล้ว ย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และอำนาจปกครองของผู้ฟ้องคดี จึงไม่มีหน้าที่ใด ๆ ที่ผู้ ฟ้องคดีจะต้องอุปการะเลี้ยงบุตรชายตามกฎหมายอีก และแม้บุตรจะมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา แต่จากการสอบสวนของคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้ตรวจสอบข้อร้องเรียน ไม่ปรากฏว่าบุตรชายได้นำรายได้ จากค่าจ้างไปอุปการะเลี้ยงดูผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด เนื่องจากทั้งสองฝ่ายต่างดูแลตัวเองได้และไม่ได้อยู่บ้านเดียวกัน การที่ผู้ฟ้องคดีทำสัญญาจ้างเหมาบริการบุตรชายซึ่งจบการศึกษาระดับ ปวช. ด้านก่อสร้างให้ขับรถแบคโฮ ในอัตรา เดือนละ ๙,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นค่าจ้างในอัตราต่ำกว่าอาชีพเดิมที่เป็นช่างประจำอยู่ของเอกชน ประกอบกับ อบต. มี ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรจะเกินกว่าร้อยละ ๔๐ ของงบประมาณรายจ่าย จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการจ้างเหมาบริการเพื่อ ประหยัดงบประมาณ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงหรือทางอ้อมจากการทำสัญญาดังกล่าวหรือได้รับ ประโยชน์ใด ๆ อันมากไปกว่าประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่จะพึงได้รับ การทำสัญญาพิพาทจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ แก่ส่วนรวมเป็นสำคัญ และประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการกำจัดวัชพืชซึ่งจำเป็นต้องทำโดยเร่งด่วน แต่ อบต. ไม่มีพนักงานขับรถแบคโฮในเวลานั้น จึงยังฟังไม่ได้ว่าเป็นการกระทำไปเพื่อประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีโดย เฉพาะเจาะจง ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ อบต. เป็นคู่สัญญา ตาม มาตรา ๖๔/๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไข เพิ่มเติม

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๔๒/๒๕๕๕ นายกเทศมนตรีได้มีคำสั่งเทศบาลแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไปของ เทศบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งมีบุตรของนายกเทศมนตรี สมัครสอบในตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ ทะเบียนโดยมีผู้สมัครในตำแหน่งเดียวกัน ๔ คน โดยสอบได้ที่ ๑ คะแนนรวม ๖๘ คะแนน ซึ่งมีผู้ไม่ผ่านการคัดเลือก ๒ คน ขาดสอบ ๑ คน และบุตรของสมาชิกสภาเทศบาล สมัครในตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ ซึ่งมีผู้สมัครตำแหน่ง เดียวกัน ๘ คน โดยสอบได้ที่ ๑ คะแนนรวม ๘๘.๓ คะแนน และมีผู้ผ่านการคัดเลือกอีก ๔ คน ไม่ผ่านการคัดเลือก ๒ คน และขาดสอบ ๑ คน จะเห็นได้ว่า แม้นายกเทศมนตรีจะเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน สอบคัดเลือกบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไปของเทศบาล แต่ก็เป็นการลงนามใน ฐานะนายกเทศมนตรีอันเป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๑๙ ประกอบกับ คณะกรรมการดังกล่าวที่ทำหน้าที่สรรหาและเลือกสรรเพื่อดำเนินการสอบคัดเลือกพนักงาน

จ้างของเทศบาลก็ไม่มีนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลดังกล่าวเข้าไปเป็นคณะกรรมการสอบคัดเลือก และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ใด ๆ ว่า นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลได้เข้าไปมีส่วนได้เสียหรือประโยชน์เกี่ยวข้องในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นพนักงานจ้างบุตรของตน ประกอบกับบุตรของนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกับบุคคลอื่นที่จะเลือกประกอบสัมมาอาชีพของตน และการที่บุคคลทั้งสองได้สอบคัดเลือกและได้ผ่านการสอบคัดเลือกตามที่กฎหมายกำหนดก็ย่อมเป็นสิทธิของบุคคลทั้งสองที่จะเข้าปฏิบัติงานในเทศบาลได้ กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่านายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา อันจะทำให้พ้นจากตำแหน่งหรือสมาชิกภาพสิ้นสุดลง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๙๘/๒๕๕๑ กฎหมายเทศบาลมีเจตนารมณ์ในการป้องกันมิให้สมาชิกสภาเทศบาลเข้าไปมีประโยชน์ได้เสียกับเทศบาลในขณะดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้เพื่อให้การทำหน้าที่ในการบริการสาธารณะเป็นไปอย่างเที่ยงธรรม โดยบทบัญญัติของกฎหมายมิได้กำหนดข้อยกเว้นหรือมูลเหตุจูงใจในการเข้าไปมีส่วนได้เสียในการกระทำความผิดกล่าวไว้ดังนั้น หากข้อเท็จจริงเกิดขึ้นตามที่มาตรา ๑๘ ทวิ กำหนดแล้ว ฝ่ายปกครองก็ไมอาจใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ต้องผูกพันตามลักษณะแห่งข้อเท็จจริงที่ต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย เมื่อคดีนี้เทศบาลฯ ได้ซื้อของจากร้านของนายอ. ในขณะที่นาย อ. ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลฯ อยู่จึงต้องถือว่านายอ. เป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางตรงตามสัญญาซื้อขายที่มีเทศบาลฯ เป็นคู่สัญญา อันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลของนาย อ. ต้องสิ้นสุดลงตามกฎหมาย การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้นาย อ. พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลฯ อันส่งผลให้ต้องถูกถอดจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีด้วยนั้น จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๑๕/๒๕๕๙ ภาระยาของประธานสภาเทศบาลทำสัญญาเรื่องจ้างทำอาหารว่างให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลนั้น โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้ลงนามในสัญญา ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดได้ให้ประธานสภาเทศบาลของภรยานั้นพ้นจากสภาพการเป็นสมาชิกเทศบาล ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาเมื่อประธานสภาเทศบาลซึ่งไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงที่จะสั่งอนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาลหรือใช้อำนาจหนึ่งอย่างใดเพื่อประโยชน์กับภรรยา จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยอ้อมในสัญญา ดังนั้น คำสั่งให้พ้นสมาชิกภาพสมาชิกสภาเทศบาล จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๑๖ กำหนดว่า ในกรณีเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓๒/๒๕๕๘ การดำเนินการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงเป็นการพิจารณาทางปกครอง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องมีความเป็นกลาง เมื่อคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงกับคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกัน คณะกรรมการทั้งคณะย่อมเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะสืบสวนหาข้อเท็จจริง จึงอาจทำให้การพิจารณาใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมีความโน้มเอียงไปตามความเห็นเดิมที่ได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไปแล้ว

ตามผลการสอบสวนข้อเท็จจริง ถือได้ว่าเป็นกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาทางปกครอง ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยสมควรหยุดดำเนินการสอบสวนแล้ว รายงานผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อให้วินิจฉัยสั่งการ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ เมื่อไม่ได้ดำเนินการคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๑๔/๒๕๖๑ เมื่อการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมีกรรมการ ๒ ใน ๓ คนเคยเป็นประธานกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ประกอบกับคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมีเพียง ๓ คน ผลการสอบสวนวินัยย่อมคาดหมายได้ว่า ไม่อาจแตกต่างไปจากผลการสอบสวนข้อเท็จจริง จึงเป็นกระบวนการพิจารณาทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษาเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการ โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่คำสั่งมีผลใช้บังคับ แต่ไม่ตัดอำนาจในการดำเนินทางวินัยเสียใหม่ให้ถูกต้อง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๑๔/๒๕๖๒ เนื่องจากการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนแยกส่วนออกจากการดำเนินการทางวินัยอย่างชัดเจน แม้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยจะนำข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการสอบข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาดำเนินการทางวินัย ซึ่งอาจมีแนวโน้มว่าการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอาจเห็นตามความเห็นเดิมที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ตามผลการสืบสวนหาข้อเท็จจริงก็ตาม แต่ในการดำเนินการทางวินัยนั้นจะมีขั้นตอนในการรับประกันสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา โดยให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อปกป้องสิทธิของตนต่อไปได้จนถึงในชั้นการพิจารณาอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครอง ดังนั้น การที่คณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงจำนวน ๒ คนร่วมเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยซึ่งมีกรรมการสอบสวนทั้งสิ้น ๕ คน จึงไม่ถือว่าสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๙๑/๒๕๕๕ การสอบสวนทางวินัยและการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน และมีขั้นตอนรวมทั้งวิธีการสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนดไว้แตกต่างกัน ด้วย กล่าวคือ การสอบสวนทางวินัยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าข้าราชการผู้นั้นมีการกระทำความผิดทางวินัยหรือไม่และจะต้องได้รับการลงโทษอย่างไร ส่วนการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่ามีกรกระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและมีผู้ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด หากคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดจะนำพยานหลักฐานและผลการสอบสวนทางวินัยบางส่วนมาใช้ประกอบการพิจารณาก็สามารถนำมาใช้ได้ แต่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการสอบสวนเพื่อหาผู้รับผิดชอบละเมิดด้วย

(ประกอบกับบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๖/๒๕๔๙ โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องมิได้กำหนดห้ามแต่งตั้งบุคคลเดียวกันเป็นทั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยและกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีจึงอาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นบุคคลเดียวกันทั้งสองคณะ แต่ทั้งนี้ จะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายทั้งสองฉบับและเพื่อมิให้การสอบสวนต้องซ้ำซ้อนกัน คณะกรรมการทั้งสองคณะอาจดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง รับฟังคำชี้แจงและพยานหลักฐานต่าง ๆ ให้เป็นที่ยุติไปในคราวเดียวกัน แต่ต้องแยกสำนวนการสอบสวนทั้งสองมูลกรณีออกจากกันโดยชัดเจน เพื่อความสะดวกในการวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับความรับผิดในแต่ละกรณีต่อไป)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๓๑/๒๕๖๐ เมื่อนาย จ. ซึ่งเคยเป็นกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีในชั้นต้น และมีความเห็นให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ ต่อมาได้มาเป็นกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ลงโทษไล่ออกจากราชการอีกจึงเป็นที่คาดหมายได้อยู่แล้วว่านาย จ. ย่อมต้องมีความเห็นเช่นเดิมตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนซึ่งตนทำหน้าที่เป็นกรรมการอันเป็นความเห็นที่เป็นปฏิปักษ์ต่อผู้ฟ้องคดีและย่อมเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางจึงไม่อาจทำการพิจารณาทางปกครองได้เช่นกัน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๖

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๓๘/๒๕๕๙ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามแบบ สว.๒ และได้รวบรวมพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาและได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามแบบ สว.๓ และผู้ถูกกล่าวหาได้มีการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามประเด็นมิได้หลงประเด็นแต่อย่างใด และได้ทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อนายกองคการบริหารส่วนตำบลและได้รายงานต่อประธานคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลแล้ว จึงถือได้ว่าการดำเนินการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาชอบด้วยกฎหมาย แต่เมื่อในการประชุมคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลเพื่อพิจารณาและลงมติให้ปลดผู้ถูกกล่าวหาออกจากราชการมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ร้องเรียนผู้ถูกกล่าวหาเข้าประชุมด้วย ถือเป็นคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มติดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีผลทำให้คำสั่งปลดออกจากราชการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมติยกอุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถึงแม้คู่กรณีดังกล่าวจะไม่เข้าร่วมประชุมพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งด้วย จึงพิพากษาเพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ส่วนมติคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลเป็นเพียงกระบวนการภายในซึ่งเป็นรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการก่อนออกคำสั่งทางปกครองยังไม่มีผลบังคับที่กระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่จนกว่าจะมีคำสั่งปลดออกจากราชการตามมติ จึงไม่ต้องเพิกถอนมติที่ประชุมดังกล่าว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๐๑/๒๕๕๘ การที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีหน้าที่ต้องชำระค่าสินไหมทดแทนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดและหรือทำหน้าที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและเป็นผู้ใช้อำนาจออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนถือเป็นผู้กระทำความผิดอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกทั้งการที่เป็นผู้ที่อยู่ในข่ายที่ต้องถูกสอบสวนหาผู้รับผิดทางละเมิดด้วยจึงถือเป็นผู้กระทำความผิดอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันเมื่อนายองค์การบริหารส่วนตำบลมิได้รายงานเหตุให้นายอำเภอทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย แต่กลับใช้อำนาจในการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการและมีคำสั่งให้ผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจึงเป็นการดำเนินการกระบวนพิจารณาทางปกครองที่ไม่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นสาระสำคัญและเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจคำสั่งให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและคำวินิจฉัยอุทธรณ์จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๘๓๓/๒๕๕๙ การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ยื่นคำร้องขอย้ายเป็นกรรมการในคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายและการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครู เป็นคณะทำงานเพื่อร่างหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และเป็นประธาน อ.ก.ค.ศ.๑ ได้เข้าร่วมพิจารณาให้คะแนนผู้อำนวยการโรงเรียนที่ขอย้ายในการประชุมของคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ และที่ประชุม อ.ก.ค.ศ.๑ ได้มีมติให้ย้ายตนเองไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนตามคำร้องขอย้ายของตนเอง กรณีถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียอันเข้าลักษณะเป็นคู่กรณีซึ่งต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันถือเป็นสภาพร้ายแรงที่ทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางเนื่องจากมีความบกพร่องในกระบวนการพิจารณาอันเป็นสาระสำคัญ ทำให้คำสั่งย้ายเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น
(๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากรปล่อยให้นั่งช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎหมายกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง

(๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้

(๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓/๒๕๕๕ การพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษจะบังเกิดความยุติธรรมและเป็นธรรมได้จะต้องกระทำเมื่อทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่กล่าวหาโดยกระจ่างชัดเพียงพอที่จะพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และควรจะลงโทษสถานใด ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวได้มาจากการสอบสวนทางวินัยตามข้อกล่าวหา การที่ผู้มีอำนาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษได้ดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงแก่ข้าราชการพลเรือนตามที่แจ้งข้อกล่าวหา แต่ในการกำหนดโทษทางวินัยได้นำพฤติการณ์ที่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงฐานอื่นซึ่งอยู่นอกเหนือข้อกล่าวหาที่ได้มีการสอบสวนและมีได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อให้สิทธิแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสดำเนินการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้อโต้แย้งของตนตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาเป็นเหตุในการพิจารณาความผิดและออกคำสั่งลงโทษทางวินัยด้วย ถือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งลงโทษจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๑/๒๕๕๕ การสืบสวนเพื่อหามูลกรณี ที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยเป็นขั้นตอนของการดำเนินการเบื้องต้นเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงว่าการกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ ยังไม่ถือเป็นการดำเนินการทางวินัย แต่กระบวนการดำเนินการทางวินัยเริ่มต้นจากการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงสำหรับผู้บังคับบัญชาใช้ประกอบดุลพินิจในการสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ว่าจะเป็นกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง ต้องให้โอกาสคู่กรณีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันถือเป็นขั้นตอนที่เป็นสาระสำคัญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและเป็นหลักประกันขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหา การที่ผู้บังคับบัญชาใช้ดุลพินิจพิจารณาลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงโดยอาศัยเพียงรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง โดยไม่สอบสวนตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรและเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะได้รับแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงและได้เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้คณะกรรมการฟัง ถือเป็นการให้ข้อมูลในฐานะผู้ถูกสืบสวน จึงย่อมไม่อาจถือเป็นกระบวนการสอบสวนเพื่อให้คำสั่งลงโทษทางวินัยชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๙๑/๒๕๕๕ การสอบสวนทางวินัยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางวินัยและจะต้องได้รับโทษอย่างไร แตกต่างจากการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ และมีผู้ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่และจำนวนเท่าใด โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดสามารถนำพยานหลักฐานและผลการสอบสวนทางวินัยบางส่วนมาประกอบพิจารณาความรับผิดชอบ

ละเมิดได้แต่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ เมื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดไม่ปฏิบัติ จึงทำให้คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๐๘/๒๕๕๙ เมื่อการสืบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาและให้โอกาสคู่กรณีชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำสั่งลงโทษทางวินัยตัดเงินเดือนจึงไม่ได้ปฏิบัติตามรูปแบบขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญของกระบวนการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่กระบวนการลงโทษทางวินัยข้าราชการยังมีระบบการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการออกคำสั่งลงโทษในฝ่ายปกครองอีกชั้นหนึ่ง โดยองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่ง เมื่อในชั้นการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงขึ้นใหม่เพื่อดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมให้ครบตามประเด็นและคณะกรรมการสอบสวนฯ ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ดังนั้น แม้กระบวนการในการดำเนินการสอบสวนทางวินัยในครั้งแรกจะมีได้ดำเนินการตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่เมื่อได้ทำการแก้ไขข้อบกพร่องให้ถูกต้องตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๕๙/๒๕๕๗ การสอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาเลิกจ้างลูกจ้างชั่วคราวตามเงื่อนไขของสัญญาจ้างเป็นรายปี เป็นการใช้สิทธิตามข้อสัญญาจ้างหาใช่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายในการออกคำสั่งทางปกครองที่จะต้องให้ลูกจ้างชั่วคราวที่ถูกกล่าวหามีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานก่อนการออกคำสั่งตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ เมื่อลูกจ้างชั่วคราวมีพฤติกรรมขาดงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรโดยมาลงชื่อทำงาน แต่ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ทำงานอยู่เป็นนิจและไม่เคยขออนุญาตผู้บังคับบัญชาก่อนออกไปหรือกลับมารายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบในภายหลัง กรณีจึงมิใช่ปัญหาเรื่องสิทธิลาป่วยหรือลาพักผ่อน แต่พฤติกรรมเข้าลักษณะเป็นการไม่อุทิศตนและอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการและละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นับเป็นการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวที่หย่อนประสิทธิภาพและขาดความรับผิดชอบในขนาดที่วิญญูชนพึงมีตามข้อกำหนดของสัญญาจ้าง คำสั่งเลิกจ้างจึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๘๕/๒๕๖๓ เมื่อผู้ขอกลับเข้ารับราชการได้ลาออกจากราชการในระหว่างเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม และในช่วงเวลาที่ยื่นคำขอกลับเข้ารับราชการมีบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งครูผู้ช่วยอยู่ จึงถือเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้ ประกอบกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้าราชการกลับเข้ารับราชการได้ใช้ดุลพินิจพิจารณาพฤติกรรมส่วนตัวและการปฏิบัติงานในอดีต ซึ่งพบว่าผู้ขอกลับเข้ารับราชการเคยถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง แม้ต่อมาจะได้รับการลดโทษและให้กลับเข้ารับราชการ

แล้วแต่ก็ไม่ปรับปรุงพฤติกรรม จึงไม่มีเหตุผลความจำเป็นและไม่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างมาก คำสั่งไม่รับผู้ขอกลับเข้ารับราชการกรณีดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว สำหรับคำสั่งไม่รับผู้ขอกลับเข้ารับราชการ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จึงมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเป็นคำสั่งทางปกครองที่เกี่ยวกับการบรรจุแต่งตั้ง จึงเข้าข่ายกรณีที่ผู้ยื่นคำขอมิโอกาสทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๖) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ประกอบกับ (๑) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๘๔/๒๕๖๒ โดยที่ประกาศยกเลิกประกาศสอบราคาถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กระทบสิทธิผู้ชนะการสอบราคาซึ่งมีสิทธิได้เข้าทำสัญญาจ้างอยู่ก่อนการยกเลิกประกาศสอบราคาพิพาท หน่วยงานของรัฐจึงต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่จะใช้เป็นเหตุผลในการยกเลิกประกาศสอบราคา เพื่อให้ผู้ชนะการสอบราคาดังกล่าวได้รับทราบและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อมิได้ให้โอกาสดังกล่าวจึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ แม้จะระบุว่าด้วยการพัสดจะไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องจัดส่งประกาศสอบราคาแก่ผู้รับจ้างรายหนึ่งรายใดโดยเฉพาะ แต่การที่หน่วยงานของรัฐได้มีประกาศสอบราคาครั้งใหม่ ซึ่งหากมีเจตนาสุจริตก็ควรจะใช้ดุลพินิจจัดส่งประกาศสอบราคาครั้งใหม่ให้แก่ผู้ชนะการสอบราคาครั้งก่อนที่ถูกยกเลิกการสอบราคาไปด้วย การที่มิได้ดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อการยกเลิกการประกาศสอบราคาพิพาททำให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ชนะการสอบราคาครั้งแรกได้รับความเสียหายโดยเสียสิทธิเข้าทำสัญญาจ้างกับหน่วยงานของรัฐ จึงเป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเป็นการทำละเมิดอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานของรัฐจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายต่อผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดที่เกิดขึ้น

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๒๖/๒๕๕๗ ขั้นตอนการพิจารณาทางปกครองก่อนออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นไปตามหลักการรับฟังผู้ถูกระทบสิทธิหรือหลักการรับฟังคู่กรณีทุกฝ่าย อันเป็นหลักการพื้นฐานในการให้ความคุ้มครองต่อสิทธิของประชาชนที่มาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และมาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้การรับรองไว้ในทำนองเดียวกัน การให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม จึงเป็นขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญสำหรับการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตาม

ความเห็นของกระทรวงการคลังให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำการยกยอกเงินรายได้ไปโดยเจตนาทุจริต
ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนด้วยโดยไม่ได้ให้อีกาสชี้แจงโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม
คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๕๒/๒๕๖๓ คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดี (รองนายก อบต.) พ้นจากตำแหน่ง
มีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีขาดสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้จากการดำรงตำแหน่ง จึงเป็นการใช้อำนาจที่มีผลกระทบต่อ
สถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล อันเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทาง
ปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่ง พ.ร.บ.สภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ
หลักเกณฑ์และวิธีการในการถอดถอนรองนายกให้พ้นจากตำแหน่งไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่บัญญัติไว้ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นกฎหมายกลางมาใช้บังคับตามนัยมาตรา
๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และแม้คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งจะเป็นคำสั่งกระทบสิทธิที่ต้อง
เปิดโอกาสให้คู่กรณีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน แต่กรณี
ดังกล่าว ต้องด้วยข้อยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๖) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ดังนั้น ผู้
ถูกฟ้องคดี (นายก อบต.) จึงไม่จำเป็นต้องให้อีกาสผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและ
แสดงพยานหลักฐานของตน

มาตรา ๔๔ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายใน ๑๕
วันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิง

คำสั่งทางปกครองดังต่อไปนี้ ไม่ต้องอุทธรณ์ก่อน แต่สามารถฟ้องศาลได้ทันที

(๑) คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยคณะกรรมการ (มาตรา ๔๘) เช่น มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่น หรือ
ประกาศของคณะอนุสาขา เป็นต้น

(๒) คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยรัฐมนตรี (มาตรา ๔๔)

(๓) คำสั่งทางปกครองทั่วไป คือ คำสั่งที่ไม่สามารถระบุจำนวนผู้รับคำสั่งได้แน่นอนเช่น ประกาศซื้อหรือจ้าง
ประกาศรับสมัครสอบ หรือประกาศรับสมัครงาน เป็นต้น

มาตรา ๔๕ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า “แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน” นับแต่
วันที่ได้รับอุทธรณ์ (ขยายระยะเวลาไม่ได้)

ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครอง
ตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจ
พิจารณาคำอุทธรณ์ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จ “ภายใน ๓๐ วัน” นับแต่วันที่ตนได้รับ
รายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มี

หนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ “ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว”

ข้อสังเกต ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ (กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)) คือ

- (๑) ผู้บริหารท้องถิ่น ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้บริหารท้องถิ่น
- (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือในฐานะราชการในส่วนภูมิภาค

ตัวอย่าง

๑. ได้รับคำสั่งขดใช้เงินเพื่อการละเมิด วันจันทร์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ต้องอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง ครบกำหนดอุทธรณ์เมื่อใด

ตอบ ครบกำหนดอุทธรณ์ วันอังคารที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๖๔ วรรคแรก กำหนดเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปีนั้น มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วย เว้นแต่จะได้เริ่มการในวันนั้นหรือมีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นโดยเจ้าหน้าที่

๒. ได้รับคำสั่งขดใช้เงินเพื่อการละเมิด วันเสาร์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ต้องอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง ครบกำหนดอุทธรณ์เมื่อใด

ตอบ ครบกำหนดอุทธรณ์ วันจันทร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๖๔ วรรคท้าย ในกรณีที่บุคคลใดต้องทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายหรือโดยคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดทำการงานสำหรับเจ้าหน้าที่หรือวันหยุดตามประเพณีของบุคคลผู้รับคำสั่ง ให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุดนั้น เว้นแต่กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ที่มีคำสั่งจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๓. ส่งคำสั่งขดใช้เงินเพื่อการละเมิดโดย ปณ.ตอบรับ วันอังคารที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่า มีผู้รับ/หรือรับไว้แทน ต้องอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง ถือได้ว่าได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองเมื่อใด และครบกำหนดอุทธรณ์เมื่อใด

ตอบ ได้รับแจ้งคำสั่งวันอังคารที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ และครบกำหนดอุทธรณ์ วันพุธที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๗๑ การแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งหรือครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันส่ง สำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

๘. หากพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ตามกฎหมายแล้ว หน่วยงานสามารถรับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ได้หรือไม่

ตอบ ได้ เพราะเป็นอำนาจตามกฎหมาย

มาตรา ๔๕ วรรคแรก ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

๙. หากพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ตามกฎหมาย และหน่วยงานปฏิเสธไม่รับอุทธรณ์แล้ว (นำไปฟ้องศาล ไม่ได้) แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า คำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายจริง ดังข้ออ้างและเหตุผลตามที่ปรากฏในหนังสืออุทธรณ์ หน่วยงานควรดำเนินการอย่างไร

ตอบ เพิกถอนคำสั่งทางปกครองของตนเองได้ทุกเมื่อ

มาตรา ๔๙ วรรคแรก เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้ได้ยังตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่

๑๐. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หรือไม่

ตอบ ไม่ เพราะมีประกาศคณะกรรมการกลาง... เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ไว้โดยเฉพาะแล้ว

๑๑. คำสั่งลงโทษทางวินัย ตามมติชี้มูลความผิดของ ป.ช. ก่อนนำไปฟ้องศาลปกครอง ต้องอุทธรณ์ก่อน หรือไม่

ตอบ เลือกอย่างใดก็ได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ผู้ที่ถูกลงโทษมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ถูกลงโทษโดยไม่ต้องอุทธรณ์ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้น หรือจะดำเนินการอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้นก่อนก็ได้”

มาตรา ๕๔ เมื่อคู่กรณีมีคำขอเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองที่พ้นกำหนดอุทธรณ์ ได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

๔. ส่งคำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิดโดย ปณ.ตอบรับ วันอังคารที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีผู้รับ/หรือรับไว้แทน วันศุกร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ต้องอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง ถือได้ว่าได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองเมื่อใด และครบกำหนดอุทธรณ์เมื่อใด

ตอบ ได้รับแจ้งคำสั่งวันศุกร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ และครบกำหนดอุทธรณ์ วันจันทร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๖๙ วรรคสอง การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง

๕. ส่งคำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิดโดย ปณ.ตอบรับ วันเสาร์ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีผู้รับ/หรือรับไว้แทน วันอังคารที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ แต่มีได้แจ้งขึ้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์ไว้ในคำสั่ง

ตอบ ได้รับแจ้งคำสั่ง วันอังคารที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ และครบกำหนดอุทธรณ์ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลานับเกินกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งทางปกครอง

๖. ครบอุทธรณ์คำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิดในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ผู้รับคำสั่งยื่นอุทธรณ์โดยส่งทาง ปณ. ตอบรับ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘ หน่วยงานได้รับวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ หน่วยงานปฏิเสธไม่รับอุทธรณ์ เพราะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ ได้หรือไม่

ตอบ ได้ เพราะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว

มาตรา ๖๙ วรรคสอง การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง (ทฤษฎีรับ)

๗. ครบอุทธรณ์คำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิดในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ผู้รับคำสั่งยื่นอุทธรณ์โดยส่งทาง ปณ. ตอบรับ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ หน่วยงานได้รับวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เจ้าหน้าที่ลงรับหนังสืออุทธรณ์ ตามระเบียบงานสารบรรณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ หน่วยงานปฏิเสธไม่รับอุทธรณ์ เพราะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ ได้หรือไม่

ตอบ ไม่ได้ เพราะหน่วยงานได้รับอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาแล้ว

มาตรา ๖๙ วรรคสอง การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น

(๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุอันในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช้ความผิดของผู้ยื่น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้ยื่นได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาใหม่ได้

มาตรา ๖๓/๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระ โดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้ยื่นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ยื่นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้

ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๒๑ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน โดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัด

(๒) ให้มีการชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อวัน

เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการจำนวนเท่าใด สำหรับในกรณีใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน

● พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมด แล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๓๗/๒๕๖๑ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ บันทึกภาพกล้องวงจรปิดของนาย ข. ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงาน การเปิดเผยจะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น เมื่อพิเคราะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงเห็นสมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแก่ผู้อุทธรณ์ ส่วนบันทึกภาพกล้องวงจรปิดของนาย ข. ตั้งแต่เริ่มรับราชการจนถึงปัจจุบันนอกจากช่วงระยะเวลาวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เมื่อสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรแจ้งว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารรายการดังกล่าว จึงไม่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการฯ คณะกรรมการฯ จึงไม่รับอุทธรณ์ส่วนนี้ไว้พิจารณา และหากผู้อุทธรณ์ไม่เชื่อว่าเป็นความจริงอาจใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๘๔/๒๕๕๗ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ เอกสารการลงชื่อการปฏิบัติราชการของข้าราชการและพนักงานราชการของสำนักพิธีการและเลขานุการ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่หน่วยงานของรัฐจะปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้จึงควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๘/๒๕๖๔ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์มีจำนวน ๕ รายการ ดังนี้

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ สำเนาภาพถ่ายเอกสารรายละเอียดข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายพร้อมพยานหลักฐาน ทั้งหมดที่ใช้ในการพิจารณาในคราวประชุม ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ กรณีมีมติให้ยกอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ สำเนาภาพถ่ายเอกสารหนังสืออุทธรณ์ พร้อมเอกสารประกอบของผู้อุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ สำเนาภาพถ่ายเอกสารหนังสืออุทธรณ์ พร้อมเอกสารประกอบของผู้อุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๔ สำเนาภาพถ่ายเอกสารหนังสืออุทธรณ์ พร้อมเอกสารประกอบของผู้อุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๕ สำเนาภาพถ่ายเอกสารหนังสืออุทธรณ์ พร้อมเอกสารประกอบของผู้อุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในเรื่องอุทธรณ์ทำนองเดียวกันนี้ ผู้อุทธรณ์ได้เคยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงาน ก.ค.ศ. ขอข้อมูลข่าวสารทั้ง ๕ รายการ และได้เคยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๔ ถึง ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ขออุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.ค.ศ. ดังกล่าวมาแล้วครั้งหนึ่ง ซึ่งต่อมาคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ได้มีคำวินิจฉัย ที่ สค ๑๕๗/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔ วินิจฉัยให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เปิดเผยในส่วนของข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ให้ผู้อุทธรณ์ทราบ โดยให้ปกปิดชื่อ นามสกุล อายุ สัญชาติ ศาสนา อาชีพ ตำแหน่ง สังกัด และหมายเลขโทรศัพท์ของพยานทุกคน รวมทั้งชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของผู้ร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์ทุกคนเรียบร้อยแล้ว ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ถึงรายการที่ ๕ ไม่มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย เนื่องจากสำนักงาน ก.ค.ศ. ได้เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว ดังนั้น จึงเห็นควรให้ยุติการพิจารณาอุทธรณ์เรื่องนี้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๐๘/๒๕๕๙ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ ได้แก่ แบบแปลนภายนอกอาคารส่วนรอบโครงสร้างของอาคารซึ่งเป็นระยะร่น ความสูงของอาคาร รูปตัดของอาคารด้านตรง ด้านข้าง แผนผังที่ตั้งอาคารที่แสดงการเข้าออก จากอาคารสู่ถนนสาธารณะนั้น เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงานรัฐ เป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้เพื่อความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประกอบกับอาคารชุดของผู้อุทธรณ์มีพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่การก่อสร้างอาคารชุดดังกล่าว การเข้าออกอาคารจึงมีผลกระทบต่ออาคารชุดของผู้อุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ส่วนกรณีผู้คัดค้านอ้างว่า การเปิดเผยอาจมีผลกระทบต่อการทำธุรกิจของผู้คัดค้าน หรือส่งผลกระทบต่อระบบการรักษาความปลอดภัย หรือ

อาจมีบุคคลอื่นนำไปคัดลอก เลียนแบบ ดัดแปลง หรือนำแบบแปลนดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางการค้าโดยมิชอบนั้น คณะกรรมการฯ เห็นว่า การเปิดเผยเฉพาะแบบแปลนสามารถมองเห็นได้อยู่แล้ว โดยไม่ได้เปิดเผยแบบแปลนภายในอาคารจึงไม่มีผลกระทบต่อการทำธุรกิจของผู้คัดค้าน และไม่มีผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัย ทั้งนี้ หากบุคคลใดนำข้อมูลดังกล่าวไปทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำไปใช้ประโยชน์ในทางการค้าโดยมิชอบในลักษณะละเมิดงานอันมีลิขสิทธิ์ บุคคลนั้นก็ต้องรับผิดชอบตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์จึงไม่เป็นการรูล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๒๕๘/๒๕๕๘ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ แบบแปลนก่อสร้างอาคารของนาย ข. ริมถนนสุวรรณศร ติดกับบ้านเลขที่ - หมู่ที่ ๘ ตำบลห้วยขมิ้น ซึ่งแบบแปลนการก่อสร้างนั้นไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล จึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐในการใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตให้บุคคลก่อสร้างอาคาร ประชาชนจึงอาจใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารซึ่งรวมไปถึงแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเพื่อตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัยของอาคารได้ ซึ่งในกรณีนี้ผู้อุทธรณ์ต้องการตรวจสอบว่าอาคารดังกล่าวสร้างตรงกับแบบแปลนหรือไม่ หากอาคารนั้นสร้างไม่ตรงกับแบบแปลนที่ได้รับอนุญาตก็อาจเกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นได้ เมื่อคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะมากกว่า จึงเห็นสมควรให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๙๖/๒๕๕๕ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ ข้อเสนอของผู้เสนอราคาในการประกวดราคาโครงการจ้างพัฒนาและปรับปรุงระบบเครือข่ายสื่อสารและระบบดาวเทียมของกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๒ บริษัท เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ากระบวนการประกวดราคาโครงการดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการซึ่งการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์มีคำขอจะมีผลกระทบต่อการประกวดราคา ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงเห็นสมควรไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ในขณะนี้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๒๐๐/๒๕๕๗ ข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์ เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งขั้นตอนในการประกวดราคาได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยข้อมูลของผู้ที่ชนะการประกวดราคาจึงไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงความถูกต้องโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนพิชัยว่าได้ดำเนินการถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้วจึงเห็นสมควรให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ เว้นแต่ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เช่น เลขประจำตัวประชาชน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของบุคคลอื่น เป็นต้น ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรให้ปกปิดเฉพาะข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๓๙/๒๕๕๖ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ ได้แก่ แบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ประจำปีภาษี ๒๕๕๕ ทั้งแบบ ภ.ร.ด. ๒ และแบบ ภ.ร.ด. ๘ ของผู้ประกอบการห้องเช่าทุกรายในตำบลบ้านใหม่ ไม่มีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล จึงไม่เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความหมายในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้เจ้าของข้อมูลจะมีหนังสือคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารก็ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการฯ ที่จะวินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเก็บภาษีจะเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ จึงควรเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๑๐/๒๕๕๓ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ กระดาษคำตอบและบัญชีคะแนนของเด็กชาย ภ. กระดาษคำตอบและบัญชีคะแนนของนักเรียนผู้ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งหมด เห็นว่าไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพราะข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หมายถึง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล ได้แก่ การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติ สุขภาพ ประวัติอาชญากรรมหรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมายรหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ แต่กระดาษคำตอบข้อสอบคัดเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษาของทาง

ราชการเป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สมัครสอบคัดเลือกใช้ในการสอบเพื่อแสดงถึงภูมิความรู้และใช้เป็นเกณฑ์ชี้วัดความรู้ความสามารถของผู้เข้าสอบคัดเลือกแต่ละคนโดยนำกระดาษคำตอบและบัญชีคะแนนของแต่ละคนไปพิจารณาเปรียบเทียบกันเพื่อสรรหาผู้ที่สามารถแสดงภูมิความรู้ได้ดีกว่าผู้อื่นเป็นผู้ผ่านการสอบคัดเลือก กรณีนี้เป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการคัดเลือกรักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อการสอบคัดเลือกเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบคัดเลือกเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ การเปิดเผยจะทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่าการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างถูกต้องโปร่งใสหรือไม่ และทำให้ผู้พุทธธรรมมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ข้อมูลข่าวสารที่ผู้พุทธธรรมร้องขอจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยให้ผู้พุทธธรรมทราบได้

หนังสือคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ นร ๐๑๐๘/๒๗๘๔ ตามหนังสือที่อ้างถึง เทศบาลเมืองทุ่งสง ขอหารือกรณีพันตำรวจเอก ก. ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

๑. บัญชีเงินฝากธนาคารทุกบัญชี
๒. โฉนดที่ดินทุกแปลง
๓. สัญญาจัดซื้อจัดจ้างอสังหาริมทรัพย์ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ถึงปัจจุบัน
๔. สัญญาเช่ารถยนต์ (เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นผู้เช่า) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๖๒
๕. สัญญาเช่าอาคาร (เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นผู้เช่า) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๖๒
๖. สัญญาเช่าที่ดิน (เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นผู้เช่า) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๖๒
๗. สัญญาเงินกู้ (เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นผู้กู้) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ - พ.ศ. ๒๕๖๒

คณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาแล้วขอเรียน ดังนี้

๑. ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเคยวินิจฉัยว่าเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้ของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้

๒. ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒ และข้อ ๗ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบความถูกต้อง และแสดงถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้

๓. ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๓ ถึงข้อ ๖ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้

● **ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓**

ข้อ ๖. ในกรณีที่ยังงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกใช้ไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงแล้วไปพลางก่อน การเบิกจ่ายเงินโดยอาศัยงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ล่วงมาแล้วนั้นให้นำเงินงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและที่ได้มีการโอนเพิ่มหรือโอนลดรวมเข้าไปด้วย โดยให้ถือเป็นยอดเงินสูงสุดจะพึงถือจ่ายได้และให้กระทำได้เฉพาะรายจ่ายในงบกลาง งบบุคลากร งบดำเนินงาน และงบเงินอุดหนุน ที่จ่ายจากเงินอุดหนุนที่ได้รับจากรัฐบาล เช่น ค่าอาหารกลางวัน

ข้อ ๑๔. รายจ่ายตามแผนงาน จำแนกเป็นสองลักษณะ คือ

(๑) รายจ่ายประจำ ประกอบด้วย

(ก) งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคลากรท้องถิ่น ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว

(ข) งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค

(ค) งบเงินอุดหนุน หมายถึง เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณอุดหนุน ให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนเพื่อให้ดำเนินการตามภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย

(ง) งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใดงบรายจ่ายหนึ่งหรือรายจ่ายที่กำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

(๒) รายจ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ งบลงทุน

ข้อ ๒๔. ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถนำร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อสภาท้องถิ่นได้ทันภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงานให้สภาท้องถิ่นทราบโดยอาจกำหนดระยะเวลาที่คาดหวังว่าจะเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สภาท้องถิ่น เพื่อให้ความเห็นชอบด้วยก็ได้ แล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงานให้ผู้กำกับดูแลทราบด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีสามารถใช้บังคับได้ทันในวันเริ่มต้นปีงบประมาณ

การโอนเงินงบประมาณ

ข้อ ๒๖. การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ ๒๗. การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

ตัวอย่าง

๑. กรณี อปท. มีความประสงค์โอนลดงบประมาณรายจ่ายงบเงินอุดหนุน จำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อไปตั้งจ่ายรายการใหม่ในงบดำเนินงานค่าใช้สอยประเภทค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมจำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าวต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๖ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๒. กรณี อปท. มีความประสงค์ โอนลดงบประมาณงบบุคลากรประเภทเงินเดือนข้าราชการ จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อโอนไปเพิ่มงบดำเนินงาน ค่าสาธารณูปโภค ๕๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าวต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๖ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๓. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการเบิกจ่ายเสร็จสิ้นแล้ว มีงบประมาณคงเหลือ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ประสงค์ที่จะโอนงบประมาณคงเหลือ เพื่อไปโอนไปตั้งจ่ายรายการใหม่งบดำเนินงานประเภทค่าใช้จ่ายในการจ้างออกแบบก่อสร้างอาคาร กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๖ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๔. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างรั้วคอนกรีตบริเวณสำนักงาน ขนาดสูง ๓ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการ ได้คำนวณราคากลางพบว่า ราคาเหล็กสูงขึ้น มีความจำเป็นต้องขอโอนงบประมาณเพิ่ม จากงบดำเนินงานประเภทค่าวัสดุก่อสร้าง จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๖ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๕. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการพบว่าพื้นที่จริงถนนเส้นดังกล่าว มียาว ๑,๑๐๐ เมตร จึงมีความจำเป็นต้องโอนงบประมาณเพิ่มขึ้นจำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ โดยโอนจากงบดำเนินงาน ค่าวัสดุก่อสร้าง กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๖. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการเบิกจ่ายเสร็จสิ้นแล้ว มีงบประมาณคงเหลือ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ประสงค์ที่จะโอนงบประมาณคงเหลือไปตั้งจ่ายรายการใหม่ค่าก่อสร้างรางระบายน้ำ กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๗. กรณี อปท. มีความประสงค์โอนตั้งรายการใหม่ประเภทค่าก่อสร้างรางระบายน้ำ จำนวนเงิน ๔๙๐,๐๐๐ บาท โดยโอนลดงบประมาณจากงบบุคลากรประเภทเงินเดือนข้าราชการ กรณีดังกล่าวต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๘. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างรั้วคอนกรีตบริเวณสำนักงาน ขนาดสูง ๓ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการสำรวจพบว่าพื้นที่ก่อสร้างจริงมียาว ๓๒๐ เมตร มีความจำเป็นต้องขอโอนงบประมาณเพิ่ม จากงบดำเนินงานประเภทค่าวัสดุก่อสร้าง จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๙. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณหมวดครุภัณฑ์สำนักงาน เพื่อจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน ๒ เครื่อง เครื่องละ ๓๒,๐๐๐ บาท จำนวนเงิน ๖๔,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการ พบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ต้องตั้งอยู่ในหมวดครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ กรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไร ตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณ

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับหรืองบประมาณรายจ่ายให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน ที่ทำให้ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ก่อสร้าง ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้กั้นเงินหรือขยายเวลาการเบิกจ่ายเงินไว้แล้ว จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจให้กั้นเงิน หรือขยายเวลาการเบิกจ่ายเงิน

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้กัหน้ผูกพันไว้แล้วหากมิได้เพิ่มวงเงิน ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

ตัวอย่าง

๑๐. กรณี อปท.ได้ประมาณการรายรับประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ประเภทภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ภาษีป้าย ๗๕๐,๐๐๐ บาท มีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ภาษีป้าย ๑,๒๕๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าวต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๘ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับหรืองบประมาณรายจ่ายให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๑๑. กรณี อปท. ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง ประเภทรถพยาบาล (รถตู้) ปริมาตรกระบอกสูบไม่ต่ำกว่า ๒๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ตามราคาบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานงบประมาณ ฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๖ จำนวนเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อจะดำเนินการจัดซื้อ ปัจจุบันราคาบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์มีการเปลี่ยนแปลงเป็นราคาบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานงบประมาณ ฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๗ ซึ่งมีราคาและคุณลักษณะคงเดิม หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณ ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๘ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับหรืองบประมาณรายจ่ายให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๑๒. กรณี อปท.ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร หนา ๐.๐๕ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการได้ตรวจสอบพบว่าถนนเส้นดังกล่าวมีความหนา ๐.๑๕ เมตร จำนวนเงินงบประมาณเท่าเดิม หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณ ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๙ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน ที่ทำให้ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ก่อสร้าง ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๑๓. ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ อปท. ตั้งงบประมาณก่อสร้างถนนแอสฟัลต์ติกคอนกรีต ขนาดกว้าง ๖ เมตร ยาว ๕๐๐ เมตร หนา ๐.๐๕ เมตร พร้อมติดตั้งเสาไฟนวัตกรรม จำนวน ๑๐ ต้น จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่สามารถก่อหนี้ได้ทันภายในสิ้นปี จึงได้ขออนุมัติต่อสภาท้องถิ่นเพื่อกันเงินเพื่อไว้เบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ก่อนดำเนินการพบว่าถนนเส้นดังกล่าวพื้นที่จริงก่อสร้าง ได้เพียง ๔๕๐ เมตร ติดตั้งเสาไฟนวัตกรรมได้เพียง ๙ ต้น หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณ ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๓๐ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้กันเงินหรือขยายเวลา การเบิกจ่ายเงินไว้แล้ว จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจให้กันเงิน หรือขยายเวลาการเบิกจ่ายเงิน กรณีนี้ สภาท้องถิ่นเป็นผู้อนุมัติให้กันเงิน จึงเป็นอำนาจของสภาท้องถิ่นเป็นผู้อนุมัติให้แก้ไข

๑๔. กรณี อปท.ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการก่อหนี้ผูกพันตามสัญญาวงเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท ได้ตรวจสอบพบว่าถนนเส้นดังกล่าวพื้นที่จริง ก่อสร้างได้เพียง ๔๕๐ เมตร หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณ ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๓๑ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้ก่อหนี้ผูกพันไว้แล้วหากมิได้เพิ่มวงเงินให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๑๕. กรณี อปท.ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการก่อหนี้ผูกพันตามสัญญาวงเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท ได้ตรวจสอบพบว่าถนนเส้นดังกล่าวพื้นที่จริงยาว ๑,๐๕๐ เมตร ต้องคำนวณเงินเพิ่มให้ผู้รับจ้างจำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นจำนวนเงินตามสัญญา ๙๕๐,๐๐๐ บาท หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณ ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๓๑ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้ก่อหนี้ผูกพันไว้แล้วหากมิได้เพิ่มวงเงินให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๑๖. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการก่อหนี้ผูกพันตามสัญญาวงเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท ได้ตรวจสอบพบว่าถนนเส้นดังกล่าวพื้นที่จริงยาว ๑,๑๐๐ เมตร ต้องคิดเงินเพิ่มตามปริมาณให้ผู้รับจ้างจำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เป็นจำนวนเงินตามสัญญา ๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการอย่างไร ตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๓๙ การถอนเงินฝากธนาคารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเงื่อนไขการสั่งจ่ายต่อธนาคารโดยให้ผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเงินร่วมกันอย่างน้อย ๓ คน ในจำนวนนี้ให้มีผู้บริหารท้องถิ่นและปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนามสั่งจ่ายด้วยทุกครั้ง และให้ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าหน่วยงานอีกหนึ่งคน ในกรณีที่ไม่มีผู้บริหารท้องถิ่นให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าหน่วยงานเพิ่มอีกหนึ่งคน เป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อถอนเงินฝากร่วมกัน และเมื่อมีผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้การมอบหมายดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

การถอนเงินฝากของหน่วยงานที่มีงบประมาณเฉพาะการ หรือหน่วยงานย่อย ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานนั้น และพนักงานส่วนท้องถิ่นอีกหนึ่งคนเป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อร่วมกันถอนเงินฝากของหน่วยงานนั้น

ข้อ ๕๙ กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปี โดยสั่งซื้อหรือสั่งจ้างหรือการเช่าทรัพย์สิน ถ้าเห็นว่าการเบิกเงินไปชำระหนี้ผูกพันไม่ทันสิ้นปี ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้กันเงินไว้เบิกจ่ายในปีถัดไปได้ตามข้อผูกพัน

ข้อ ๖๑ ในกรณีที่มีรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ยังมีได้ก่อหนี้ผูกพันแต่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนั้นต่อไปอีก ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานขออนุมัติกันเงินต่อสภาท้องถิ่นได้อีกไม่เกินระยะเวลาหนึ่งปียังมิได้ดำเนินการก่อหนี้ผูกพัน ให้ขออนุมัติขยายเวลาเบิกจ่ายเงินได้ไม่เกินอีกหนึ่งปีต่อสภาท้องถิ่น

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการกันเงินตามวรรคหนึ่ง หรือขยายเวลาเบิกจ่ายเงินตามวรรคสองแล้วหากยังไม่ได้ดำเนินการก่อหนี้ผูกพัน หรือมีเงินเหลือจ่ายจากเงินดังกล่าว ให้เงินจำนวนนั้นเป็นอันพับไป

กรณีฟ้องครปครองส่วนท้องถิ่นได้ก่อนนี้ผูกพันแล้วให้เบิกจ่ายได้ตามข้อผูกพันหากในภายหลังมีการบอกเลิกสัญญา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ โดยนำเงินที่เหลือเป็นส่วนหนึ่งของจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ เพื่อดำเนินงานในส่วนที่เหลือได้

ตัวอย่าง

๑. เทศบาลตำบลสุขใจ ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุสำนักงาน โดยทำสัญญาซื้อขายเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘ จำนวน ๙๙,๐๐๐ บาท กำหนดส่งมอบ ๔๕ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๘ จึงมีความจำเป็นต้องขอเงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ กรณีดังกล่าวบุคคลใดมีอำนาจอนุมัติให้เงิน

ตอบ ผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๙

๒. เทศบาลตำบลสุขใจ ได้ดำเนินการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ โดยทำสัญญาซื้อขายเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘ จำนวน ๔๙๐,๐๐๐ บาท กำหนดส่งมอบ ๖๐ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๘ จึงมีความจำเป็นต้องขอเงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ กรณีดังกล่าวบุคคลใดมีอำนาจอนุมัติให้เงิน

ตอบ ผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๙

๓. เทศบาลตำบลสุขใจ ได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะ รถบรรทุกน้ำ ขนาด ๖ ล้อ ความจุ ๖,๐๐๐ ลบ. จำนวนเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอนและได้ลงนามในสัญญากับบริษัทผู้รับจ้างเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๗ กำหนดส่งมอบ ๑๘๐ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๗ จึงมีความจำเป็นต้องขอเงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ กรณีดังกล่าวบุคคลใดมีอำนาจอนุมัติให้เงิน

ตอบ ผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๙

๔. เทศบาลตำบลสุขใจ ได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะ รถบรรทุกน้ำ ขนาด ๖ ล้อ ความจุ ๖,๐๐๐ ลบ. จำนวนเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอนและได้ลงนามในสัญญาจ้างกับบริษัทผู้รับจ้างเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๗ กำหนดส่งมอบ ๑๘๐ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ผู้บริหารท้องถิ่นจึงอนุมัติให้เงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ต่อมาคู่สัญญายังไม่สามารถดำเนินการส่งมอบรถบรรทุกน้ำได้ตามกำหนดในสัญญา เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ในกรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไร จึงจะสามารถนำเงินดังกล่าวไว้เบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ตอบ ไม่ต้องดำเนินการใด ๆ สามารถเบิกจ่ายได้ตามข้อผูกพัน

๕. เทศบาลตำบลสุขใจ ได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะ รถบรรทุกน้ำ ขนาด ๖ ล้อ ความจุ ๖,๐๐๐ ลบ. จำนวนเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอนและได้ลงนามในสัญญาจ้างกับบริษัทผู้รับจ้างเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๗ กำหนดส่งมอบ ๑๘๐ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ผู้บริหารท้องถิ่นจึงอนุมัติให้กันเงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ แต่คู่สัญญาไม่สามารถดำเนินการส่งมอบรถบรรทุกน้ำได้ตามสัญญา และเทศบาลฯ บอกเลิกสัญญาแล้ว เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นต้องจัดซื้อครุภัณฑ์รถบรรทุกน้ำเพื่อใช้ในการให้บริการสาธารณะกับประชาชนต่อไป จะนำเงินดังกล่าวจัดหาผู้ขายรายใหม่ได้หรือไม่

ตอบ กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กันเงินค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างตามวรรคหนึ่งไว้แล้ว หากในภายหลังมีการบอกเลิกสัญญา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่โดยนำเงินที่เหลือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ เพื่อดำเนินงานในส่วนที่เหลือได้ ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๙ วรรคสอง

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุข ได้รับอนุมัติงบประมาณปี ๒๕๖๗ เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน จำนวนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทัน และมีความจำเป็นต้องใช้เงินต่อไปอีกในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ในกรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ ขออนุมัติกันเงินต่อสภาท้องถิ่น ตามระเบียบฯ ข้อ ๖๑

๗. องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุข ได้รับอนุมัติงบประมาณปี ๒๕๖๗ เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน จำนวนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทัน สภาท้องถิ่นจึงอนุมัติให้กันเงินไปใช้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทัน และมีความจำเป็นต้องใช้เงินต่อไปอีกในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ในกรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ ขออนุมัติสภาท้องถิ่นขยายเวลาเบิกจ่ายเงินได้อีกไม่เกินหนึ่งปี ตามระเบียบฯ ข้อ ๖๑ วรรคสอง

๘. องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุข ได้รับอนุมัติงบประมาณปี ๒๕๖๗ เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน จำนวนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทัน สภาท้องถิ่นจึงอนุมัติให้กันเงินไปใช้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขดำเนินการก่อสร้างแล้ว ในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘ แต่ไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ในกรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อที่จะจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างได้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ตอบ ไม่ต้องดำเนินการใด ๆ สามารถเบิกจ่ายได้ตามข้อผูกพัน ตามระเบียบฯ ข้อ ๖๑ วรรคสาม

ข้อ ๖๒. รายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จ บำนาญ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม เงินช่วยเหลือและเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน และค่าตอบแทนที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีระเบียบ กฎหมาย กำหนดให้จ่ายในลักษณะเดียวกัน รวมทั้งเงินประโยชน์ตอบแทนอื่น หากเบิกเงินไม่ทันสิ้นปีและมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนั้นต่อไปอีก ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้กันเงินได้ไม่เกิน ๖ เดือน เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการกันเงินตามวรรคหนึ่ง หากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้ขอขยายเวลาการเบิกจ่ายเงินต่อสภาท้องถิ่นได้อีกไม่เกิน ๖ เดือน

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการกันเงินตามวรรคหนึ่งหรือขยายเวลาเบิกจ่ายเงินตามวรรคสองแล้วหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ หรือมีเงินเหลือจ่ายจากเงินดังกล่าว ให้เงินจำนวนนั้นเป็นอันพับไป

ข้อ ๖๓. การขอขยายเวลาเบิกจ่ายเงินตามหมวดนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการก่อนสิ้นระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้กันเงิน

ข้อ ๙๓ การเบิกเงินเพื่อจ่ายเป็นเงินยืมให้แก่บุคคลใดในสังกัด ยืมเพื่อปฏิบัติราชการให้กระทำได้เฉพาะรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) รายการค่าจ้างแรงงาน ซึ่งไม่มีกำหนดจ่ายเป็นงวดแน่นอนเป็นประจำ แต่จำเป็นต้องจ่ายให้แต่ละวันหรือแต่ละคราวเมื่อเสร็จงาน

(๒) รายการค่าตอบแทน เฉพาะค่าตอบแทนสำหรับบุคคลภายนอกที่ปฏิบัติงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจำเป็นต้องจ่ายแต่ละวันหรือแต่ละคราวเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานค่าเบี้ยประชุม

(๓) รายการค่าใช้สอยหรือค่าวัสดุที่ไม่ต้องจัดซื้อจัดจ้าง เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ และการจัดการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ในกรณีเดินทางไปราชการเพื่อฝึกอบรมให้สามารถยืมเงินค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในคราวเดียวกันได้

(๔) ค่าใช้สอยและค่าวัสดุที่มีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐกำหนด และยกเว้นไม่ต้องทำรายงานขอซื้อขอจ้าง

(๕) รายการค่าสาธารณูปโภค เฉพาะค่าบริการโทรศัพท์เลข

(๖) รายการที่ตั้งงบประมาณไว้เพื่อจ่ายให้กับผู้มีสิทธิได้รับ เช่น เบี้ยยังชีพทุนการศึกษาการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนกรณีช่วยเหลือเป็นเงิน

ตัวอย่าง บัญชีรายการค่าใช้จ่ายโครงการประเพณีลอยกระทง ประจำปี ๒๕๖๘

๑. ค่าอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ สำหรับประธาน ผู้ติดตาม แขกผู้มีเกียรติ และผู้มาร่วมประกอบกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

จำนวน ๒๐๐ คน อัตรา ๑๕๐ บาท

๓๐,๐๐๐ บาท

๒. ค่ามหรสพ (ลิเก ดนตรี หมอลำ ภาพยนตร์ ฯลฯ)

๓๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าการแสดง (ค่าแต่งกาย ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง)	๓๐,๐๐๐ บาท
๔. ค่าตอบแทนการแสดง	๑๐,๐๐๐ บาท
๕. ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์งาน	๑๕,๐๐๐ บาท
๕.๑ ค่าป้ายประชาสัมพันธ์	(๑๐,๐๐๐)
๕.๒ ค่าสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์	(๕,๐๐๐)
๖. ค่าใช้จ่ายในการตกแต่งสถานที่ และจัดสถานที่	๑๖๙,๐๐๐ บาท
๖.๑ ค่าเช่าเต้นท์	(๙,๐๐๐)
๖.๒ ค่าจ้างตกแต่งสถานที่	(๕๐,๐๐๐)
๖.๓ ค่าวัสดุไฟฟ้า สถานที่จัดงาน	(๑๐๐,๐๐๐)
๖.๔ ค่าวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการจัดงาน	(๑๐,๐๐๐)
๗. ค่าตอบแทนกรรมการตัดสินการประกวด	๑๕,๐๐๐ บาท
๘. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน (อปพร.)	๑๒,๐๐๐ บาท
๙. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย (กรณีขอความร่วมมือ ทหาร ตำรวจ)	๑๕,๐๐๐ บาท
๑๐. ค่าถ้วยรางวัล	๙,๐๐๐ บาท
๑๑. เงินรางวัลการประกวด	๔๐,๐๐๐ บาท

คำถาม รายการใดสามารถดำเนินการยืมเงินเพื่อปฏิบัติราชการได้ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อใด

ตอบ

ข้อ ๙๓ (๒) รายการลำดับที่ ๔. ค่าตอบแทนการแสดง	๑๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๗. ค่าตอบแทนกรรมการตัดสินการประกวด	๑๕,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๘. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน (อปพร.)	๑๒,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๙. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย (กรณีขอความร่วมมือ ทหาร ตำรวจ)	๑๕,๐๐๐ บาท
ข้อ ๙๓ (๓) รายการลำดับที่ ๑. ค่าอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	๓๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๑๑. เงินรางวัลการประกวด	๔๐,๐๐๐ บาท
ข้อ ๙๓ (๔) รายการลำดับที่ ๕.๑ ค่าป้ายประชาสัมพันธ์	๑๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๕.๒ ค่าสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์	๕,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๖.๑ ค่าเช่าเต้นท์	๙,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๖.๔ ค่าวัสดุอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้ในการจัดงาน	๑๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๑๐. ค่าถ้วยรางวัล	๙,๐๐๐ บาท

คำถาม รายการใดที่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุ

ตอบ

รายการลำดับที่ ๒. ค่ามหรสพ (ลิเก ดนตรี หมอลำ ภาพยนตร์ ฯลฯ)	๓๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๓. ค่าการแสดง (ค่าแต่งกาย ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง)	๓๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๖.๒ ค่าจ้างตกแต่งสถานที่	๕๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๖.๓ ค่าวัสดุไฟฟ้า สถานที่จัดงาน	๑๐๐,๐๐๐ บาท

คำถาม ค่าพานพุ่มดอกไม้ พานพุ่มเงินพานพุ่มทอง ค่าพวงมาลา สำหรับวางอนุสาวรีย์ หรือกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสต่างๆ จำนวนเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท สามารถดำเนินการได้กรณีใด ตามระเบียบใด

ตอบ ดำเนินการได้ ๒ กรณี

กรณี ๑ ยืมเงิน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๓ (๔)

กรณี ๒ ดำเนินการตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. ๒๕๖๐

คำถาม ค่าน้ำดื่มบริการประชาชน จำนวน ๕,๐๐๐ บาท สามารถดำเนินการได้กรณีใด ตามระเบียบใด

ตอบ ดำเนินการได้ ๒ กรณี

กรณี ๑ ยืมเงิน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๓ (๔)

กรณี ๒ ดำเนินการตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. ๒๕๖๐

คำถาม ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มในการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท สามารถดำเนินการได้กรณีใด ตามระเบียบใด

ตอบ ดำเนินการได้ ๒ กรณี

กรณี ๑ ยืมเงิน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๓ (๓)

กรณี ๒ ดำเนินการเบิกจ่ายให้กับผู้ขาย/ผู้รับจ้าง ตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

คำถาม การจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนฯ ๒๕๖๖ สามารถดำเนินการได้กรณีใด ตามระเบียบใด

ตอบ ดำเนินการได้ ๒ กรณี

กรณี ๑ ยืมเงิน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๓ (๖)

กรณี ๒ ดำเนินการเบิกจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๙๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ให้กระทำได้เฉพาะภารกิจซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

(๒) ได้ส่งเงินสมทบกองทุนส่งเสริมกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทตามระเบียบแล้ว

(๓) ให้กันเงินสะสมสำรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรไม่น้อยกว่า ๓ เดือนและกันไว้อีกร้อยละ ๑๕ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายกรณีที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น เมื่อได้กันเงินสะสมสำรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและค่าใช้จ่ายกรณีที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้นแล้วองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลนครต้องมีเงินสะสมคงเหลือไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เทศบาลเมืองเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีเงินสะสมคงเหลือไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) เมื่อได้รับอนุมัติให้ใช้จ่ายเงินสะสมแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการก่องหนึกพ้น ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปีถัดไป หากไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดให้การใช้จ่ายเงินสะสมนั้นเป็นอันพับไป

กรณีที้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ก่องหนึกพ้นไว้แล้ว หากในภายหลังมีการบอกเลิกสัญญาให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ โดยนำเงินทีเหลือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ เพื่อดำเนินงานในส่วนทีเหลือได้

ทั้งนี้ ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้จ่ายเงินสะสม โดยคำนึงถึงฐานะการเงินการคลังของ้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเสถียรภาพในระยะยาว

แนวทางการกันเงินสะสมตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

กรณีที ๑. ทม./ทต./อบต. มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๓๐ ล้านบาท และมีเงินสะสมคงเหลือ ๑๕ ล้านบาท

๑. กันค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เดือนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (๓ เดือน) = ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒ กันค่าใช้จ่ายกรณีสาธารณภัย ๑๕% ของงบประมาณฯ = ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท

รวมกันเงินสะสมสำรองจ่าย ๑+๒ = ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น เงินสะสมทีสามารถใช้ได้ = ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ - ๖,๐๐๐,๐๐๐ = ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีที่ ๒. ทม./ทต./อบต. มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๐ ล้านบาท และมีเงินสะสมคงเหลือ ๑๕ ล้านบาท

๑. กันค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เดือนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท (๓ เดือน) = ๖๐๐,๐๐๐ บาท
- ๒ กันค่าใช้จ่ายกรณีสาธารณภัย ๑๕% ของงบประมาณฯ = ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓. ต้องสำรองเพิ่มให้ได้ขั้นต่ำตามระเบียบ = ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท
- รวมกันเงินสะสมสำรองจ่าย ๑+๒+๓ = ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น เงินสะสมที่สามารถใช้ได้ = ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ - ๕,๐๐๐,๐๐๐ = ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

กรณี ๓ อบจ./ทน. มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๐๐ ล้านบาท และมีเงินสะสมคงเหลือ ๑๒๐ ล้านบาท

๑. กันค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เดือนละ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๓ เดือน) = ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ๒ กันค่าใช้จ่ายสาธารณภัย ๑๕% ของงบประมาณฯ = ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- รวมกันเงินสะสมสำรองจ่าย ๑+๒ = ๕๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น เงินสะสมที่สามารถใช้ได้ = ๑๒๐,๐๐๐,๐๐๐ - ๕๑,๐๐๐,๐๐๐ = ๖๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท

กรณี ๔ อบจ./ทน. มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๕๐ ล้านบาท และมีเงินสะสมคงเหลือ ๕๐ ล้านบาท

๑. กันค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เดือนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (๓ เดือน) = ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท
- ๒ กันค่าใช้จ่ายสาธารณภัย ๑๕% ของงบประมาณฯ = ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓. ต้องสำรองเพิ่มให้ได้ขั้นต่ำตามระเบียบ = ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- รวมกันเงินสะสมสำรองจ่าย ๑+๒+๓ = ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น เงินสะสมที่สามารถใช้ได้ = ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ = ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

- พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๔ “ราคากลาง” หมายความว่า ราคาเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่ผู้ยื่นข้อเสนอได้ยื่นเสนอไว้ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) ราคาที่ได้มาจากการคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการราคากลางกำหนด
- (๒) ราคาที่ได้มาจากรฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ
- (๓) ราคามาตรฐานที่สำนักงบประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด
- (๔) ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด
- (๕) ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลาสองปีงบประมาณ
- (๖) ราคาอื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ

ในกรณีที่มิราคากลาง (๑) ให้ใช้ราคากลาง (๑) ก่อน ในกรณีที่ไม่มีราคากลาง (๑) แต่มีราคากลาง (๒) หรือ (๓) ให้ใช้ราคากลาง (๒) หรือ (๓) ก่อน โดยจะใช้ราคาใดตาม (๒) หรือ (๓) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ ในกรณีที่ไม่มีราคากลาง (๑) (๒) และ (๓) ให้ใช้ราคากลาง (๔) (๕) หรือ (๖) โดยจะใช้ราคาใดตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

หากปรากฏว่าไม่มีราคากลางตาม (๑)-(๕) แล้ว หน่วยงานของรัฐย่อมสามารถพิจารณากำหนดราคากลางตาม (๖) ได้ (หนังสือตอบข้อหารือที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/๐๔๖๗๐๓)

หนังสือตอบข้อหารือที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/๐๔๖๗๐๓ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความประสงค์จะแลกเปลี่ยนรถยนต์ ARRIEL ๑B เป็น ๑D๑ สำหรับเฮลิคอปเตอร์ หมายเลขทรัพยากร ๑๑๑๐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรณีดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่อยู่ในค่านิยาม “การจัดซื้อจัดจ้าง” ดังนั้น ก่อนการดำเนินการแลกเปลี่ยน สำนักงานปลัดฯ จะต้องจัดทำราคากลางตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในนิยาม “ราคากลาง” ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฯ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าไม่มีราคากลางตาม (๑)-(๕) แล้ว สำนักงานปลัดฯ ย่อมสามารถพิจารณากำหนดราคากลางตาม (๖) ได้

ผู้กำหนดราคากลาง

๑) ในการซื้อหรือจ้างที่มีใช้การจ้างก่อสร้าง ผู้ทำหน้าที่กำหนดราคากลาง ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัสดุ (ระเบียบกระทรวงการคลังฯ ข้อ ๒๒ วรรคหนึ่ง (๓)) เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางไว้โดยเฉพาะ

๒) ในการจ้างก่อสร้าง ตามประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ และที่ปรับปรุงเพิ่มเติมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง เมื่อพิจารณาแนวทางวิธีปฏิบัติและรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ในข้อ ๑๗ กำหนดว่า

“ในการจ้างก่อสร้างแต่ละครั้ง ให้หัวหน้าส่วนราชการตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง โดยให้มีองค์ประกอบ ประกอบด้วยประธาน ซึ่งเป็นข้าราชการหรือเทียบเท่า โดยคำนึงถึงลักษณะงาน หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสำคัญ ๑ คน และให้มีกรรมการอย่างน้อย ๒ คน กรรมการควรแต่งตั้งจากข้าราชการหรือเทียบเท่าโดยคำนึงถึงลักษณะงาน หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสำคัญ และควรมีผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการประมาณการร่วมเป็นกรรมการด้วย”

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘๓/๒๕๕๘ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่พัสดุ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ได้กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง แต่เจ้าหน้าที่พัสดุไม่ตรวจสอบหรือตรวจสอบแล้วไม่หักทวง ถือได้ว่าการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แม้เจ้าหน้าที่พัสดุนั้นจะเป็นเพียงข้าราชการบรรจุใหม่และยังไม่ผ่านการทดลองงาน ก็จะนำเป็นข้ออ้างเพื่อปฏิเสธให้พ้นจากความรับผิดชอบไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี ศาลอาจนำเหตุดังกล่าวมาพิจารณาเพื่อกำหนดค่าสินไหมทดแทนโดยคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมได้

มาตรา ๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้

(๑) คຸ່ມคຸ່ມ โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

(๒) โปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน

(๓) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสม โดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

(๔) ตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

ให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการตามวรรคหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หากการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามหลักการดังกล่าว แต่ไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญหรือเกิดจากกรณีเร่งด่วน หรือมีเหตุผลหรือความจำเป็นอื่น การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

ให้ใช้หลักการตามวรรคหนึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการวินิจฉัย คณะกรรมการราคากลาง คณะกรรมการ ค.ป.ท. และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ โดยอนุโลม

มาตรา ๕๖ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ให้หน่วยงานของรัฐเลือกใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อน เว้นแต่

(๑) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีคัดเลือก

(ก) ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอนั้นไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) พัสตຸที่ตຸ່งการการจัดซื้อจัดจ้างมีคุณลักษณะเฉพาะเป็นพิเศษหรือซับซ้อนหรือตຸ່งผลิต จำหน่ายก่อสร้าง หรือให้บริการโดยผู้ประกอบการที่มีฝีมือโดยเฉพาะ หรือมีความชำนาญเป็นพิเศษ หรือมีทักษะสูง และผู้ประกอบการนั้นมีจำนวนจำกัด

(ค) มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องใช้พัสดุนั้นอันเนื่องมาจากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดหมายได้ ซึ่งหากใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปจะทำให้ไม่ทันต่อความต้องการใช้พัสดุ

(ง) เป็นพัสดุที่โดยลักษณะของการใช้งาน หรือมีข้อจำกัดทางเทคนิคที่จำเป็นต้องระบุข้อกำหนดเป็นการเฉพาะ

(จ) เป็นพัสดุที่จำเป็นต้องซื้อโดยตรงจากต่างประเทศ หรือดำเนินการโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ

(ฉ) เป็นพัสดุที่ใช้ในราชการลับ หรือเป็นงานที่ต้องปกปิดเป็นความลับของหน่วยงานของรัฐหรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ

(ช) เป็นงานจ้างซ่อมพัสดุที่จำเป็นต้องถอดตรวจ ให้ทราบความชำรุดเสียหายเสียก่อนจึงจะประมาณค่าซ่อมได้ เช่น งานจ้างซ่อมเครื่องจักร เครื่องมือกล เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์

(ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง

(ก) ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก หรือใช้วิธีคัดเลือกแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนออื่นไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ค) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีผู้ประกอบการซึ่งมีคุณสมบัติโดยตรงเพียงรายเดียว หรือการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุจากผู้ประกอบการซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายหรือตัวแทนผู้ให้บริการโดยชอบด้วยกฎหมายเพียงรายเดียวในประเทศไทยและไม่มีพัสดุอื่นที่จะใช้ทดแทนได้

(ง) มีความจำเป็นต้องใช้พัสดุนั้นโดยฉุกเฉิน เนื่องจากเกิดอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติ หรือเกิดโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ และการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือกอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(จ) พักที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างเป็นพัสดุที่เกี่ยวพันกับพัสดุที่ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว และมีความจำเป็นต้องทำการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์หรือต่อเนื่องในการใช้พัสดุนั้น โดยมูลค่าของพัสดุที่ทำการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมจะต้องไม่สูงกว่าพัสดุที่ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว

(ฉ) เป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาดโดยหน่วยงานของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ

(ช) เป็นพัสดุที่เป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งจำเป็นต้องซื้อเฉพาะแห่ง

(ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การคำนวณค่าปรับ

ข้อ ๑๖๒ วรรคหนึ่ง การทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ นอกจากการจ้างที่ปรึกษาให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัวระหว่างร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๒๐ ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ เว้นแต่ การจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ -

๐.๑๐ ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ ๑๐๐ บาท สำหรับงานก่อสร้างสาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อการจราจร ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๒๕ ของราคางานจ้างนั้น แต่อาจจะกำหนดขั้นสูงสุดของการปรับก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ในการทำสัญญาจ้างที่ปรึกษา หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่า ถ้าไม่กำหนดค่าปรับไว้ในสัญญาจะเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำสัญญากำหนดค่าปรับไว้ในสัญญาเป็นรายวันในอัตราหรือจำนวนเงินตายตัว ในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๑๐ ของราคางานจ้างนั้น

ตัวอย่างที่ ๑

วันลงนามในสัญญา	= ๑ มีนาคม
วันครบกำหนดส่งมอบ	= ๓๑ กรกฎาคม (วันทำการ)
วันส่งมอบงาน	= ๒๐ สิงหาคม
วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย	= ๒๘ สิงหาคม

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

ตอบ คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๒๐ สิงหาคม จำนวน ๒๐ วัน

= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๒๐ วัน = ๔๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๒

วันลงนามในสัญญา	= ๑ มีนาคม
วันครบกำหนดส่งมอบ	= ๓๑ กรกฎาคม (วันเสาร์)
วันส่งมอบงาน	= ๒๐ สิงหาคม
วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย	= ๒๘ สิงหาคม

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

คำตอบ วันครบกำหนดส่งมอบ = ๒ สิงหาคม

คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๓ - ๒๐ สิงหาคม จำนวน ๑๘ วัน

= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๑๘ วัน = ๓๖,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๓

วันลงนามในสัญญา	= ๑ มีนาคม
วันครบกำหนดส่งมอบ	= ๓๑ กรกฎาคม (วันทำการ)
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๑)	= ๒๐ สิงหาคม
วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน	= ๒๘ สิงหาคม
วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๑	= ๓๑ สิงหาคม
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๒)	= ๑๐ กันยายน
วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย	= ๑๕ กันยายน

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

คำตอบ คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม - ๑๐ กันยายน จำนวน ๔๑ วัน
หัก ระยะเวลาที่ส่งงานนับตั้งแต่ครั้งที่ ๑ จนถึงวันแจ้งผลการแก้ไขครั้งที่ ๑ คือ วันที่ ๒๑ - ๓๑
สิงหาคม เป็นระยะเวลา ๑๑ วัน จำนวนวันที่คิดค่าปรับ ๔๑ - ๑๑ วัน = ๓๐ วัน
= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๓๐ วัน = ๖๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๔

วันลงนามในสัญญา	= ๑ มีนาคม
วันครบกำหนดส่งมอบ	= ๓๑ กรกฎาคม (วันเสาร์)
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๑)	= ๒๐ สิงหาคม
วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน	= ๒๘ สิงหาคม
วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๑	= ๓๑ สิงหาคม
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๒)	= ๑๐ กันยายน
วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย	= ๑๕ กันยายน

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

คำตอบ วันครบกำหนดส่งมอบ = ๒ สิงหาคม

คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม - ๑๐ กันยายน จำนวน ๓๙ วัน

หัก ระยะเวลาที่ส่งงานนับตั้งแต่ครั้งที่ ๑ จนถึงวันแจ้งผลการแก้ไขครั้งที่ ๑ คือ วันที่ ๒๑ ถึง ๓๑ สิงหาคม เป็นระยะเวลา ๑๑ วัน จำนวนวันที่คิดค่าปรับ ๓๙ - ๑๑ วัน = ๒๘ วัน

= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๒๘ วัน = ๕๖,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๕

วันลงนามในสัญญา	= ๑ มีนาคม
วันครบกำหนดส่งมอบ	= ๓๑ กรกฎาคม (วันศุกร์)
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๑)	= ๒๕ กรกฎาคม
วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน	= ๓ สิงหาคม
วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๑	= ๑๐ สิงหาคม
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๒)	= ๑๐ กันยายน
วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย	= ๑๕ กันยายน

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

คำตอบ

คิดค่าปรับ

= ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม - ๑๐ กันยายน จำนวน ๔๑ วัน

หัก ระยะเวลาที่ส่งงานนับตั้งแต่ครั้งที่ ๑ จนถึงวันแจ้งผลการ แก้ไขครั้งที่ ๑ คือ

วันที่ ๒๖ ก.ค - ๑๐ ส.ค. เป็นระยะเวลา ๑๖ วัน จำนวนวันที่คิดค่าปรับ

๔๑ - ๑๖ วัน = ๒๕ วัน

= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๒๕ วัน = ๕๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๖

วันลงนามในสัญญา

= ๑ มีนาคม

วันครบกำหนดส่งมอบ

= ๓๑ กรกฎาคม (วันเสาร์)

วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๑)

= ๒๐ สิงหาคม

วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน

= ๒๘ สิงหาคม

เนื่องจากไม่มีผล Test

วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๑

= ๓๑ สิงหาคม

วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๒)

= ๑๐ กันยายน

วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน

= ๑๕ กันยายน

เนื่องจากสิ่งก่อสร้างยังไม่เรียบร้อย

วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๒

= ๑๘ กันยายน

วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๓)

= ๒๒ กันยายน

วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย

= ๒๕ กันยายน

*** เนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย ผู้บริหารมีคำสั่งลดค่าปรับ ๑๐ วัน

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

คำตอบ

วันครบกำหนดส่งมอบ = ๒ สิงหาคม

คิดค่าปรับ

= ตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม - ๒๒ กันยายน จำนวน ๕๑ วัน

หัก ระยะเวลาที่ส่งงานครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๑ - ๓๑ สิงหาคม = ๑๑ วัน

หัก ระยะเวลาที่ส่งงานครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๑ - ๑๘ กันยายน = ๘ วัน

หัก ผู้บริหารมีคำสั่งลดค่าปรับ = ๑๐ วัน

รวมหักค่าปรับ ๑๑ + ๘ + ๑๐ = ๒๙ วัน

รวมค่าปรับ ๕๑ - ๒๙ = ๒๒ วัน

= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๒๒ วัน = ๔๔,๐๐๐ บาท

การแจ้งหนังสือกรณีเกิดค่าปรับผิดสัญญา (ระเบียบข้อ ๑๘๑)

๑. วันครบกำหนดส่งมอบ = หนังสือเรียกค่าปรับ ภายใน ๗ วันทำการ
๒. วันส่งมอบงาน = หนังสือสงวนสิทธิ์การเรียกค่าปรับ
๓. วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย = หนังสือแจ้งค่าปรับ

การอุทธรณ์

มาตรา ๑๑๗ ให้ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานของรัฐนั้นภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

มาตรา ๑๑๘ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ก็ให้ดำเนินการตามความเห็นนั้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๙ ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ครบกำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๑๙ เมื่อได้รับรายงานจากหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๑๘ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานดังกล่าว หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกทราบ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้นและมีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์สั่งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้มีการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ หรือเริ่มจากขั้นตอนใดตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้นหรือไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป การวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่พ้นกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ยุติเรื่อง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แจ้งผู้อุทธรณ์และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกทราบ พร้อมกับแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป ผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ หรือการยุติเรื่องตามวรรคสี่ และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าเสียหายได้ แต่การฟ้องคดีดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างนั้นแล้ว

ประโยชน์ที่ทางราชการ/ประชาชนได้รับจากการฝึกอบรม/เข้าสังเกตการณ์

๑. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและสาระสำคัญของกฎหมายระเบียบเกี่ยวข้องในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ได้อย่างถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายขององค์กร ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

๓. ผู้เข้ารับการอบรมทราบและเข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติราชการท้องถิ่น และทราบถึงแนวทางแก้ไขปัญหา

๔. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจหลักการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเข้าใจหลักการให้บริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีธรรมาภิบาล โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

๕. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ไปพัฒนาทักษะ ความสามารถ ของตนเองให้ทันสมัย มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถปรับรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับกฎหมายและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

ข้อเสนอแนะ แนวคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๘

๑. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ และแนวคำวินิจฉัย นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง

๒. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจถึงสาระสำคัญและเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับปัญหาของการใช้กฎหมายเมื่อปฏิบัติจริงและเกิดทักษะในการใช้กฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่

๓. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเข้าใจหลักการให้บริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีธรรมาภิบาล โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

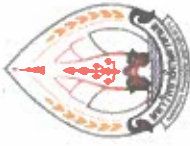
๔. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการต่างๆ พัฒนาทักษะความสามารถ ของตนเองให้ทันสมัย มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถปรับรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับกฎหมายและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

ลงชื่อ

(นางธนพรธน์ สุขตัว)

ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยนครพนม

วุฒิบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางธนพรรณ สุขตัว

ได้ผ่านโครงการฝึกอบรม

หลักสูตร “การปฏิบัติราชการที่ดี ภายใต้กรอบระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการ และแนวคำวินิจฉัย สำหรับผู้บริหาร สมาชิกสภา และข้าราชการส่วนท้องถิ่น”

ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ณ โรงแรมเมอร์เคียว อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ขอแสดงความขอบคุณ เป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าสืบไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๖ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.รัชชัย ศุภดิษฐ์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม

รายงานผลการฝึกอบรม

๑. ชื่อหลักสูตร

โครงการหลักสูตร “การปฏิบัติราชการที่ดี ภายใต้กรอบระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการ และแนวคำวินิจฉัย สำหรับผู้บริหาร สมาชิกสภา และข้าราชการส่วนท้องถิ่น”

๒. หน่วยงานผู้จัด

สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยนครพนม

๓. ระยะเวลาในการฝึกอบรม

ระหว่างวันที่ ๑๔ – ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

๔. สรุปเนื้อหาสาระ

การฝึกอบรมเนื้อหา ดังนี้

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ไม่ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบัญญัติโดยเฉพาะแล้วในหมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการอ้างอิงอำนาจตามกฎหมายในการจัดทำบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ จึงต้องอาศัยหมวด ๑๔ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบกับพระราชบัญญัติการกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และกฎหมายเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ

มาตรา ๒๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกัน

มาตรา ๒๕๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้

รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๒๕๑ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกันหรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้

มาตรา ๒๕๒ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

มาตรา ๒๕๓ ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๕๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ

● พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

“วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือกฎ และรวมถึงการดำเนินการใด ๆ ในทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

“การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน รั้งรับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อสังเกต กรณีดังต่อไปนี้ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง

๑) คำสั่งเรียกเงินคืนในฐานะลาภมิควรได้

๒) คำสั่งไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลางานจ้างก่อสร้าง

๓) หนังสือบอกเลิกสัญญา เรียกค่าปรับและค่าเสียหาย

๔) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ

๕) หนังสือตอบข้อหารือระหว่างหน่วยงานของรัฐ

๖) มติ ก.กลาง หรือ ก.จังหวัด ซึ่งรอให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกเป็นคำสั่งบริหารงานบุคคล

มาตรา ๑๒ คำสั่งทางปกครองต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น

ตัวอย่าง

ผู้บริหารท้องถิ่นมอบอำนาจให้แก่ผู้อำนวยการกองช่างปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อมาผู้อำนวยการกองช่างได้ออกใบอนุญาตก่อสร้างให้แก่ผู้ขอขออนุญาตด้วยกฎหมายหรือไม่

ตอบ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการมอบอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ไม่มีกฎหมายใดไม่ว่าจะเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายเฉพาะ ได้แก่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้อำนาจแก่ผู้บริหารท้องถิ่นที่จะมอบอำนาจให้แก่ผู้อำนวยการกองช่าง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๓๘๔/๒๕๕๙)

มาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เป็นคู่กรณีเอง

(๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี

(๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อคู่กรณีคัดค้านเจ้าหน้าที่ผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อน และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งทราบ เพื่อที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการสั่งให้เจ้าหน้าที่อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ที่ถูกคัดค้านให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กรณีคู่กรณีคัดค้านว่ากรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีลักษณะดังกล่าว ให้ประธานกรรมการเรียกประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเหตุคัดค้านนั้น ในการประชุมดังกล่าวกรรมการผู้ถูกคัดค้านเมื่อได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและตอบข้อซักถามแล้วต้องออกจากที่ประชุม ถ้าคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีผู้ถูกคัดค้านในระหว่างที่กรรมการผู้ถูกคัดค้านต้องออกจากที่ประชุม ให้ถือว่าคณะกรรมการคณะนั้นประกอบด้วยกรรมการทุกคนที่ไม่ถูกคัดค้าน ถ้าที่ประชุมมีมติให้กรรมการผู้ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้าน ก็ให้กรรมการผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ มติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับและให้เป็นที่สุด

กฎกระทรวงกำหนดกรณีอื่นที่เจ้าหน้าที่จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ พ.ศ. ๒๕๖๖

เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เคยเป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับคู่กรณี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ซึ่งอยู่กินกับคู่กรณีที่เป็บบุคคลเพศเดียวกันโดยกำเนิดในลักษณะเดียวกันกับชายหญิงที่อยู่กินกันฉันสามีภริยา

(๔) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานในความเป็นจริงไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องในความเป็นจริงนับได้เพียงภายในสามชั้นของคู่กรณี

(๕) เป็นหรือเคยเป็นบุตรบุญธรรมของคู่กรณี หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้รับคู่กรณีเป็นบุตรบุญธรรม

(๖) เป็นลุง ป้า น้า อา ของคู่กรณี

(๗) เป็นผู้พักอาศัยอยู่ร่วมกับคู่กรณีในสถานที่เดียวกันในลักษณะครัวเรือนเดียวกัน

(๘) เป็นลูกจ้างหรือที่ปรึกษาซึ่งได้รับค่าตอบแทนของคู่กรณี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๐๙/๒๕๕๔ แม้ว่าบริษัท อ. จำกัด จะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้นโดยมีกรรมการเป็นผู้แทนนิติบุคคล ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามมติของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๑๑๔๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่และนาง ด. ซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทต่างก็เป็นบุตรของนาง ป. แม้นาง ป. และสามีจะไม่มีหุ้นอยู่ในบริษัทแล้ว แต่โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่าง

บิดามารดากับบุตรบิดามารดาต้องให้ความช่วยเหลือแก่บุตรของตนอยู่เสมอแม้บุตรจะบรรลุนิติภาวะหรือมีครอบครัวแล้วก็ตาม ส่วนบุตรก็มีหน้าที่ทางศีลธรรมจรรยาที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา และเมื่อพิจารณาถึงภาระหนี้สินตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ซึ่งเป็นเงินจำนวนมาก ประกอบกับการที่นาง ป. เป็นผู้เริ่มก่อการและจัดตั้งบริษัท อ. จำกัด และบริหารกิจการของบริษัทและบริหารธุรกิจโรงแรม อ. ก่อนที่จะโอนหุ้นให้แก่บุตรย่อมไม่อาจยอมให้นาง ค. บุตรของตนซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่และเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทต้องเดือดร้อนเสียหาย อีกทั้งทรัพย์สินของบริษัท อ. จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจของครอบครัวอาจจะต้องตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลภายนอกตลอดไปหากผู้บริหารบริษัทไม่สามารถชำระหนี้ดังกล่าวได้ทั้งหมด และการผิคนัดชำระหนี้ตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีผลให้ธนาคารมีสิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวได้ ดังนั้น นาง ป. จึงต้องให้ความช่วยเหลือแก่บริษัท อ. จำกัด และโรงแรม อ. ทางอ้อม เพื่อให้กิจการมีรายได้มากขึ้นหรือเพียงพอที่จะปลดปล่อยภาระหนี้สินทั้งหมดและซื้อหลักทรัพย์จำนวนรวมทั้งธุรกิจโรงแรม อ. คืนจากธนาคารก่อนครบกำหนดเวลาซื้อคืนภายใน ๕ ปี ด้วยวิธีการพิจารณาอนุมัติโครงการประชุมสัมมนาต่าง ๆ ของเทศบาลให้จัดขึ้นที่โรงแรม อ. ดังกล่าว เมื่อการอนุมัติได้กระทำในขณะนาง ป. ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี และนาง ป. ก็เลือกที่จะจัดประชุมสัมมนาที่โรงแรม อ. จึงเป็นการใช้อำนาจในการพิจารณาเลือกสถานที่จัดประชุมสัมมนา โดยมีเจตนาที่จะเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัท อ. จำกัด เพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะปลดปล่อยภาระหนี้สินมิให้ผิดสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคาร และสามารถซื้อหลักทรัพย์จำนวนรวมทั้งธุรกิจโรงแรม อ. คืนจากธนาคารก่อนครบกำหนดเวลาซื้อคืนนาง ป. จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญากับโรงแรม อ.

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๑๖/๒๕๖๒ ในขณะที่นาย ก. ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาย ก. ได้กระทำการใดที่จะทำให้ตนได้ประโยชน์จากการเข้าทำสัญญาหรือกิจการใดจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนสังกัด ในส่วนกรณีงานตามสัญญาจ้างที่ส่งมอบงานแล้ว แม้ว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ยังอาจต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานหากมีขึ้นภายในเวลา ๑ ปีหรือ ๒ ปี หลังจากส่งมอบงานแล้วก็ตาม ก็เป็นเพียงการกำหนดหน้าที่ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ให้ต้องรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กำหนดในข้อสัญญา ในการเรียกร้องค่าเสียหายจากห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. เท่านั้น กำหนดระยะเวลาความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องดังกล่าว แม้จะยังมีอยู่ในระหว่างที่นาย ก. เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ก็มิได้มีผลให้ นาย ก. เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม ในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคู่สัญญาแต่อย่างใด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๔๙/๒๕๖๒ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า หนังสือของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งมีเจตนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกวาดล้างการจัดเวรยามสถานที่ราชการตลอด ๒๔ ชั่วโมง เป็นการเฉพาะกิจในภาวะสถานการณ์ไม่ปกติ ซึ่งการจัดเวรยามนั้นคงใช้ข้าราชการหรือบุคลากรที่มีอยู่ตามปกติ โดยไม่ได้มีนโยบายให้สรรหาบุคลากรมาทำหน้าที่ รปภ. เพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ดี การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นการดำเนินการตามนโยบายโดยว่าจ้างบุตรชายซึ่งอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน ด้วยงบประมาณของรัฐโดยไม่มีเหตุจำเป็น เมื่อบุตรชายของผู้ฟ้องคดีได้รับค่าจ้างไป ย่อมจะนำเงินส่วนหนึ่งไปจุนเจือผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นบิดา ถือเป็นการอุปการะ

เลี้ยงดูบิดามารดาตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ตามนัยมาตรา ๑๕๖๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงถือว่าการอนุมัติจ้างบุตรชายเป็น รปภ. แม้กระบวนการจัดจ้างจะเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ถือเป็นกรณีที่เกินไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีมีส่วนได้เสียโดยทางอ้อมในสัญญาที่บุตรชายทำกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งต้องห้ามตามกฎหมาย การที่นายอำเภอวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๒๗/๒๕๖๐ นาย ก. ในฐานะนายกเทศมนตรีได้ใช้อำนาจอนุมัติให้จัดซื้อน้ำดื่มยี่ห้อ A จากนาย ข. บุตรชายของตนให้แก่สำนักงานเทศบาล และเมื่อมีการจัดซื้อแล้วนาย ข. ย่อมได้รับผลประโยชน์ การอนุมัติให้จัดซื้อของนาย ก. จึงเป็นการใช้อำนาจทางปกครองที่มีส่วนได้เสียโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันอาจทำให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม นาย ก. จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา อันเป็นเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๔๘ จตุตศ วรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับมาตรา ๔๘ ปัญจตศ วรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๘/๒๕๕๕ การที่นายกเทศมนตรีอนุมัติจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดที่มีบุตรเขยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการซึ่งต้องรับผิดชอบในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนไม่มีจำกัดจำนวนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และบุตรสาวทำงานอยู่ที่สำนักงานปลัดเทศบาล ประกอบกับการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างเป็นคำสั่งทางปกครองตามข้อ ๑ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีจึงถือได้ว่านายกเทศมนตรีมีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง และเมื่อไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖ วรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงถือว่านายกเทศมนตรีได้เข้าไปมีส่วนได้เสียทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลตำบลเป็นคู่สัญญา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๑๑๓/๒๕๖๔ การทำสัญญาจ้างที่พิพาทนั้น เกิดจากพื้นที่ อบต. ดังกล่าวประสบปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และผักตบชวาเต็มลำคลอง อำเภอจึงได้มอบรถแบคโฮ ๑ คัน เพื่อใช้แก้ปัญหาแต่อำเภอมิได้จัดส่งพนักงานขับรถมาด้วยและพนักงานขับรถคนเดิมของ อบต. ได้ลาออกไป แม้ อบต. จะได้ประกาศรับสมัครแล้วแต่ก็ยังไม่มียุติมาสมัคร ต่อมาในการประชุมสภา อบต. สมาชิกสภาฯ และรองประธานสภาฯ ได้เสนอให้จ้างบุตรผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขับรถแบคโฮ เพราะเห็นว่าสามารถขับรถแบคโฮบนพื้นดินและบนโป๊ะเพื่อทำงานในคลองได้ และยังสามารถซ่อมบำรุงรถได้เป็นอย่างดีด้วย แม้จะไม่ปรากฏว่ามติที่ประชุมสภาได้อนุมัติให้จ้างบุตรของผู้ฟ้องคดีโดยเฉพาะเจาะจงก็ตาม แต่การที่ได้เห็นชอบให้จ้างแรงงานคนเพื่อทำการกำจัดวัชพืชในลำคลอง ย่อมแสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหารวชพืชโดยเร่งด่วน นอกจากนี้ ในขณะที่ทำสัญญานั้น บุตรชายของผู้ฟ้องคดีได้บรรลุนิติภาวะแล้ว ย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และอำนาจปกครองของผู้ฟ้องคดี จึงไม่มีหน้าที่ใด ๆ ที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรชายตามกฎหมายอีก และแม้บุตรจะมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา แต่จากการสอบสวนของคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้ตรวจสอบข้อร้องเรียน ไม่ปรากฏว่าบุตรชายได้นำรายได้

จากค่าจ้างไปอุปการะเลี้ยงดูผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด เนื่องจากทั้งสองฝ่ายต่างดูแลตัวเองได้และไม่ได้อยู่บ้านเดียวกัน การที่ผู้ฟ้องคดีทำสัญญาจ้างเหมาบริการบุตรชายซึ่งจบการศึกษาระดับ ปวช. ด้านก่อสร้างให้ขับรถแบคโฮ ในอัตราเดือนละ ๙,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นค่าจ้างในอัตราต่ำกว่าอาชีพเดิมที่เป็นช่างประจำอยู่ของเอกชน ประกอบกับ อบต. มีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรจะเกินกว่าร้อยละ ๔๐ ของงบประมาณรายจ่าย จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการจ้างเหมาบริการเพื่อประหยัดงบประมาณ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงหรือทางอ้อมจากการทำสัญญาดังกล่าวหรือได้รับประโยชน์ใด ๆ อันมากไปกว่าประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่จะพึงได้รับ การทำสัญญาพิพาทจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นสำคัญ และประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการกำจัดวัชพืชซึ่งจำเป็นต้องทำโดยเร่งด่วน แต่ อบต. ไม่มีพนักงานขับรถแบคโฮในเวลานั้น จึงยังฟังไม่ได้ว่าเป็นการกระทำไปเพื่อประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีโดยเฉพาะเจาะจง ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ อบต. เป็นคู่สัญญา ตามมาตรา ๖๔/๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๔๒/๒๕๕๕ นายกเทศมนตรีได้มีคำสั่งเทศบาลแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไปของเทศบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งมีบุตรของนายกเทศมนตรี สมัครสอบในตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ทะเบียนโดยมีผู้สมัครในตำแหน่งเดียวกัน ๔ คน โดยสอบได้ที่ ๑ คะแนนรวม ๖๘ คะแนน ซึ่งมีผู้ไม่ผ่านการคัดเลือก ๒ คน ขาดสอบ ๑ คน และบุตรของสมาชิกสภาเทศบาล สมัครในตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ ซึ่งมีผู้สมัครตำแหน่งเดียวกัน ๘ คน โดยสอบได้ที่ ๑ คะแนนรวม ๘๘.๓ คะแนน และมีผู้ผ่านการคัดเลือกอีก ๔ คน ไม่ผ่านการคัดเลือก ๒ คน และขาดสอบ ๑ คน จะเห็นได้ว่า แม้นายกเทศมนตรีจะเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไปของเทศบาล แต่ก็เป็นการลงนามในฐานะนายกเทศมนตรีอันเป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๑๙ ประกอบกับ คณะกรรมการดังกล่าวที่ทำหน้าที่สรรหาและเลือกสรรเพื่อดำเนินการสอบคัดเลือกพนักงานจ้างของเทศบาลก็ไม่มีนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลดังกล่าวเข้าไปเป็นคณะกรรมการสอบคัดเลือก และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ใด ๆ ว่า นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลได้เข้าไปมีส่วนได้เสียหรือประโยชน์เกี่ยวข้องในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นพนักงานจ้างบุตรของตน ประกอบกับบุตรของนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกับบุคคลอื่นที่จะเลือกประกอบสัมมาอาชีพของตน และการที่บุคคลทั้งสองได้สอบคัดเลือกและได้ผ่านการสอบคัดเลือกตามที่กฎหมายกำหนดก็ย่อมเป็นสิทธิของบุคคลทั้งสองที่จะเข้าปฏิบัติงานในเทศบาลได้ กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่านายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนได้เสียโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา อันจะทำให้พ้นจากตำแหน่งหรือสมาชิกภาพสิ้นสุดลง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๙๘/๒๕๕๑ กฎหมายเทศบาลมีเจตนารมณ์ในการป้องกันมิให้สมาชิกสภาเทศบาลเข้าไปมีประโยชน์ได้เสียกับเทศบาลในขณะดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้เพื่อให้การทำหน้าที่ในการบริการสาธารณะเป็นไปอย่างเที่ยงธรรม โดยบทบัญญัติของกฎหมายมิได้กำหนดข้อยกเว้นหรือมูลเหตุจูงใจในการเข้าไปมีส่วนได้เสียในการกระทำความผิดไว้ดังนั้น หากข้อเท็จจริงเกิดขึ้นตามที่มาตรา ๑๘ ทวิ กำหนดแล้ว ฝ่ายปกครองก็ไมอาจใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ต้องผูกพันตามลักษณะแห่งข้อเท็จจริงที่ต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย เมื่อคดีนี้เทศบาลฯ ได้ซื้อของจากร้านของนายอ. ในขณะที่นาย อ. ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลฯ อยู่จึงต้องถือว่านายอ. เป็นผู้มีส่วนได้เสียในทางตรงตามสัญญาซื้อขายที่มีเทศบาลฯ เป็นคู่สัญญา อันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลของนาย อ. ต้องสิ้นสุดลงตามกฎหมาย การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้นาย อ. พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลฯ อันส่งผลให้ต้องถูกถอดจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีด้วยนั้น จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๑๕/๒๕๕๙ ภรรยาของประธานสภาเทศบาลทำสัญญาเรื่องจ้างทำอาหารว่างให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลนั้น โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้ลงนามในสัญญา ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดได้ให้ประธานสภาเทศบาลของภรยานั้นพ้นจากสภาพการเป็นสมาชิกเทศบาล ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาเมื่อประธานสภาเทศบาลซึ่งไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงที่จะสั่งอนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาลหรือใช้อำนาจหนึ่งอย่างใดเพื่อประโยชน์กับภรรยา จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยอ้อมในสัญญา ดังนั้น คำสั่งให้พ้นสมาชิกภาพสมาชิกสภาเทศบาล จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๑๖ กำหนดว่า ในกรณีเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓๒/๒๕๕๘ การดำเนินการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงเป็นการพิจารณาทางปกครอง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องมีความเป็นกลาง เมื่อคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงกับคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกัน คณะกรรมการทั้งคณะย่อมเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะสืบสวนหาข้อเท็จจริง จึงอาจทำให้การพิจารณาใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมีความโน้มเอียงไปตามความเห็นเดิมที่ได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไปแล้ว ตามผลการสอบสวนข้อเท็จจริง ถือได้ว่าเป็นกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาทางปกครอง ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยสมควรหยุดดำเนินการสอบสวนแล้ว รายงานผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อให้วินิจฉัยสั่งการ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ เมื่อไม่ได้ดำเนินการคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๑๔/๒๕๖๑ เมื่อการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมีกรรมการ ๒ ใน ๓ คนเคยเป็นประธานกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ประกอบกับคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมีเพียง ๓ คน ผลการสอบสวนวินัยย่อมคาดหมายได้ว่า ไม่อาจแตกต่างไปจากผลการสอบสวนข้อเท็จจริง จึงเป็นกระบวนการพิจารณาทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษาเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการ โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่คำสั่งมีผลใช้บังคับ แต่ไม่ตัดอำนาจในการดำเนินทางวินัยเสียใหม่ให้ถูกต้อง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๑๔/๒๕๖๒ เนื่องจากการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนแยกส่วนจากการดำเนินการทางวินัยอย่างชัดเจน แม้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยจะนำข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการสอบข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาดำเนินการทางวินัย ซึ่งอาจมีแนวโน้มว่าการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอาจเห็นตามความเห็นเดิมที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ตามผลการสืบสวนหาข้อเท็จจริงก็ตาม แต่ในการดำเนินการทางวินัยนั้นจะมีขั้นตอนในการรับประกันสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา โดยให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อปกป้องสิทธิของตนต่อไปได้จนถึงในขั้นการพิจารณาอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครอง ดังนั้น การที่คณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงจำนวน ๒ คนร่วมเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยซึ่งมีกรรมการสอบสวนทั้งสิ้น ๕ คน จึงไม่ถือว่ามิสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๙๑/๒๕๕๕ การสอบสวนทางวินัยและการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน และมีขั้นตอนรวมทั้งวิธีการสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนดไว้แตกต่างกัน ด้วย กล่าวคือ การสอบสวนทางวินัยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าข้าราชการผู้นั้นมีการกระทำความผิดทางวินัยหรือไม่และจะต้องได้รับการลงโทษอย่างไร ส่วนการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่าการกระทำทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและมีผู้ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด หากคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดจะนำพยานหลักฐานและผลการสอบสวนทางวินัยบางส่วนมาใช้ประกอบการพิจารณาก็สามารถนำมาใช้ได้ แต่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการสอบสวนเพื่อหาผู้รับผิดชอบด้วย

(ประกอบกับบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๖/๒๕๔๙ โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องมิได้กำหนดห้ามแต่งตั้งบุคคลเดียวกันเป็นทั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยและกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด กรณีจึงอาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นบุคคลเดียวกันทั้งสองคณะ แต่ทั้งนี้ จะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายทั้งสองฉบับและเพื่อมิให้การสอบสวนต้องซ้ำซ้อนกัน คณะกรรมการทั้งสองคณะอาจดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง รับฟังคำชี้แจงและพยานหลักฐานต่าง ๆ ให้เป็นที่ยุติไปในคราว

เดียวกัน แต่ต้องแยกสำนวนการสอบสวนทั้งสองมูลกรณีออกจากกันโดยชัดเจน เพื่อความสะดวกในการวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับความรับผิดชอบในแต่ละกรณีต่อไป)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๓๑/๒๕๖๐ เมื่อนาย จ. ซึ่งเคยเป็นกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีในชั้นต้น และมีความเห็นให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ ต่อมาได้มาเป็นกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ลงโทษไล่ออกจากราชการอีกจึงเป็นที่ยกข้อสงสัยได้ว่านาย จ. ย่อมต้องมีความเห็นเช่นเดิมตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนซึ่งตนทำหน้าที่เป็นกรรมการอันเป็นความเห็นที่เป็นปฏิกิริยาต่อผู้ฟ้องคดีและย่อมเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางจึงไม่อาจทำการพิจารณาทางปกครองได้เช่นกัน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๖

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๗๘/๒๕๕๙ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามแบบ สว.๒ และได้รวบรวมพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาและได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามแบบ สว.๓ และผู้ถูกกล่าวหาได้มีการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามประเด็นมิได้หลงประเด็นแต่อย่างใด และได้ทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและได้รายงานต่อประธานคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลแล้ว จึงถือได้ว่าการดำเนินการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาชอบด้วยกฎหมาย แต่เมื่อในการประชุมคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลเพื่อพิจารณาและลงมติให้ปลดผู้ถูกกล่าวหาออกจากราชการมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ร้องเรียนผู้ถูกกล่าวหาเข้าประชุมด้วย ถือเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มติดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีผลทำให้คำสั่งปลดออกจากราชการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมติยกอุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถึงแม้ผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะไม่เข้าร่วมประชุมพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งด้วย จึงพิพากษาเพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ส่วนมติคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลเป็นเพียงกระบวนการภายในซึ่งเป็นรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการก่อนออกคำสั่งทางปกครองยังไม่มีผลบังคับที่กระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่จนกว่าจะมีคำสั่งปลดออกจากราชการตามมติ จึงไม่ต้องเพิกถอนมติที่ประชุมดังกล่าว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๐๑/๒๕๕๘ การที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีหน้าที่ต้องชำระค่าสินไหมทดแทนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดและหรือทำหน้าที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงและเป็นผู้ใช้อำนาจออกคำสั่งให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทน ถือเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกทั้งการที่เป็นผู้ที่อยู่ในข่ายที่ต้องถูกสอบสวนหาผู้รับผิดชอบความรับผิดด้วยจึงถือเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีเหตุอันมีสภาพร้ายแรงอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันเมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมิได้รายงานเหตุให้นายอำเภอทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย แต่กลับใช้อำนาจในการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบ

ข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการและมีคำสั่งให้ผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลใช้คำสั่งใหม่ทดแทนจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาทางปกครองที่ไม่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นสาระสำคัญและเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจคำสั่งให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลใช้คำสั่งใหม่ทดแทนและคำวินิจฉัยอุทธรณ์จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๘๓๓/๒๕๕๔ การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ยื่นคำร้องขอย้ายเป็นกรรมการในคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายและการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครู เป็นคณะทำงานเพื่อร่างหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และเป็นประธาน อ.ก.ค.ศ.๑ ได้เข้าร่วมพิจารณาให้คะแนนผู้อำนวยการโรงเรียนที่ขอย้ายในการประชุมของคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ และที่ประชุม อ.ก.ค.ศ.๑ ได้มีมติให้ย้ายตนเองไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนตามคำร้องขอย้ายของตนเอง กรณีถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียอันเข้าลักษณะเป็นคู่กรณีซึ่งต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันถือเป็นสภาพร้ายแรงที่ทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางเนื่องจากมีความบกพร่องในกระบวนการพิจารณาอันเป็นสาระสำคัญ ทำให้คำสั่งย้ายเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

(๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยให้นิ่งช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎหมายกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง

(๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้

(๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓/๒๕๕๕ การพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษจะบังเกิดความยุติธรรมและเป็นธรรมได้จะต้องกระทำเมื่อทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่กล่าวหาโดยกระจ่างชัดเพียงพอที่จะพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และควรจะลงโทษสถานใด ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวได้มาจากการสอบสวนทางวินัยตามข้อกล่าวหา การที่ผู้มีส่วนพิจารณาความผิดและกำหนดโทษได้ดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงแก่ข้าราชการพลเรือนตามที่แจ้งข้อกล่าวหา แต่ในการกำหนดโทษทางวินัยได้นำพฤติการณ์ที่ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงฐานอื่นซึ่งอยู่นอกเหนือข้อกล่าวหาที่ได้มีการสอบสวนและมีได้มีการแจ้ง

ข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อให้สิทธิแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสดำเนินการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้อโต้แย้งของตนตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาเป็นเหตุในการพิจารณาความผิดและออกคำสั่งลงโทษทางวินัยด้วย ถือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งลงโทษจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๑/๒๕๕๕ การสืบสวนเพื่อหามูลกรณี ที่ควรกล่าวหาว่า ข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยเป็นขั้นตอนของการดำเนินการเบื้องต้นเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงว่าการกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ ยังไม่ถือเป็นการดำเนินการทางวินัย แต่กระบวนการดำเนินการทางวินัยเริ่มต้นจากการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงสำหรับผู้บังคับบัญชาใช้ประกอบดุลพินิจในการสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ว่าจะป็นกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรงหรืออย่างไรร้ายแรง ต้องให้โอกาสคู่กรณีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสดำเนินการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันถือเป็นขั้นตอนที่เป็นสาระสำคัญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและเป็นหลักประกันขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหา การที่ผู้บังคับบัญชาใช้ดุลพินิจพิจารณา ลงโทษทางวินัยอย่างไรร้ายแรงโดยอาศัยเพียงรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง โดยไม่สอบสวนตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรและเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะได้รับแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และได้เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้คณะกรรมการฟัง ถือเป็นการให้ข้อมูลในฐานะผู้ถูกสืบสวน จึงย่อมไม่อาจถือเป็นกระบวนการสอบสวนเพื่อให้คำสั่งลงโทษทางวินัยชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๙๑/๒๕๕๕ การสอบสวนทางวินัยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางวินัยและจะต้องได้รับโทษอย่างไร แตกต่างจากการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ และมีผู้ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่และจำนวนเท่าใด โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดสามารถนำพยานหลักฐานและผลการสอบสวนทางวินัยบางส่วนมาใช้ในการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดได้แต่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ เมื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดไม่ปฏิบัติ จึงทำให้คำสั่งให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๐๘/๒๕๕๙ เมื่อการสืบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาและให้โอกาสคู่กรณีชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำสั่งลงโทษทางวินัยตัดเงินเดือนจึงไม่ได้ปฏิบัติตามรูปแบบขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญของกระบวนการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่

กระบวนการลงโทษทางวินัยข้าราชการยังมีระบบการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการออกคำสั่งลงโทษในฝ่ายปกครองอีกชั้นหนึ่ง โดยองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่ง เมื่อในชั้นการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงขึ้นใหม่เพื่อดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมให้ครบตามประเด็นและคณะกรรมการสอบสวนฯ ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ดังนั้น แม้กระบวนการในการดำเนินการสอบสวนทางวินัยในครั้งแรกจะมีได้ดำเนินการตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่เมื่อได้ทำการแก้ไขข้อบกพร่องให้ถูกต้องตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๕๙/๒๕๕๗ การสอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาเลิกจ้างลูกจ้างชั่วคราวตามเงื่อนไขของสัญญาจ้างเป็นรายปี เป็นการใช้สิทธิตามข้อสัญญาจ้างหาใช่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายในการออกคำสั่งทางปกครองที่จะต้องให้ลูกจ้างชั่วคราวที่ถูกกล่าวหามีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานก่อนการออกคำสั่งตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ เมื่อลูกจ้างชั่วคราวมีพฤติกรรมขาดงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรโดยมาลงชื่อทำงาน แต่ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในทำงานอยู่เป็นนิจและไม่เคยขออนุญาตผู้บังคับบัญชาก่อนออกไปหรือกลับมารายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบในภายหลัง กรณีจึงมิใช่ปัญหาเรื่องสิทธิลาป่วยหรือลาพักผ่อน แต่พฤติกรรมเข้าลักษณะเป็นการไม่อุทิศตนและอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการและละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นับเป็นการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวที่หย่อนประสิทธิภาพและขาดความรับผิดชอบในขนาดที่วิญญูชนพึงมีตามข้อกำหนดของสัญญาจ้าง คำสั่งเลิกจ้างจึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๘๕/๒๕๖๓ เมื่อผู้ขอกลับเข้ารับราชการได้ลาออกจากราชการในระหว่างเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม และในช่วงเวลาที่ยื่นคำขอกลับเข้ารับราชการมีบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งครูผู้ช่วยอยู่ จึงถือเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้ ประกอบกับผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุข้าราชการกลับเข้ารับราชการได้ใช้ดุลพินิจพิจารณาพฤติกรรมส่วนตัวและการปฏิบัติงานในอดีต ซึ่งพบว่าผู้ขอกลับเข้ารับราชการเคยถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง แม้ต่อมาจะได้รับการลดโทษและให้กลับเข้ารับราชการแล้วแต่ก็ไม่ปรับปรุงพฤติกรรม จึงไม่มีเหตุผลความจำเป็นและไม่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างมาก คำสั่งไม่รับผู้ขอกลับเข้ารับราชการกรณีดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว สำหรับคำสั่งไม่รับผู้ขอกลับเข้ารับราชการ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จึงมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเป็นคำสั่งทางปกครองที่เกี่ยวกับการบรรจุแต่งตั้ง จึงเข้าข่ายยกเว้นที่ไม่ต้องให้ผู้ยื่นคำขอมิโอกาสทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๖) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ประกอบกับ (๑) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๘๔/๒๕๖๒ โดยที่ประกาศยกเลิกประกาศสอบราคาถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กระทบสิทธิผู้ชนะการสอบราคาซึ่งมีสิทธิได้เข้าทำสัญญาจ้างอยู่ก่อนการยกเลิกประกาศสอบราคาพิพาท หน่วยงานของรัฐจึงต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่จะใช้เป็นเหตุผลในการยกเลิกประกาศสอบราคา เพื่อให้ผู้ชนะการสอบราคาดังกล่าวได้รับทราบและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อมิได้ให้โอกาสดังกล่าวจึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ แม้จะเปรียบว่าด้วยการพัสดุจะไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องจัดส่งประกาศสอบราคาแก่ผู้รับจ้างรายหนึ่งรายใดโดยเฉพาะ แต่การที่หน่วยงานของรัฐได้มีประกาศสอบราคาครั้งใหม่ ซึ่งหากมีเจตนาสุจริตก็ควรจะใช้ดุลพินิจจัดส่งประกาศสอบราคาครั้งใหม่ให้แก่ผู้ชนะการสอบราคาครั้งก่อนที่ถูกยกเลิกการสอบราคาไปด้วย การที่มีได้ดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อการยกเลิกการประกาศสอบราคาพิพาททำให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ชนะการสอบราคาครั้งแรกได้รับความเสียหายโดยเสียสิทธิเข้าทำสัญญาจ้างกับหน่วยงานของรัฐ จึงเป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเป็นการทำละเมิดอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานของรัฐจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายต่อผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดที่เกิดขึ้น

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๒๖/๒๕๕๗ ขั้นตอนการพิจารณาทางปกครองก่อนออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นไปตามหลักการรับฟังผู้ถูกกระทบสิทธิหรือหลักการรับฟังคู่กรณีทุกฝ่าย อันเป็นหลักการพื้นฐานในการให้ความคุ้มครองต่อสิทธิของประชาชนที่มาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้การรับรองไว้ในทำนองเดียวกัน การให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม จึงเป็นขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญสำหรับการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำการยกยอกเงินรายได้ไปโดยเจตนาทุจริตชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนด้วยโดยไม่ได้ให้โอกาสชี้แจงโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมคำสั่งให้ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๕๒/๒๕๖๓ คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดี (รองนายก อบต.) พ้นจากตำแหน่งมีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีขาดสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้จากการดำรงตำแหน่ง จึงเป็นการใช้อำนาจที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล อันเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่ง พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการถอดถอนรองนายกให้พ้นจากตำแหน่งไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นกฎหมายกลางมาใช้บังคับตามนัยมาตรา ๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และแม้คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งจะเป็นคำสั่งกระทบสิทธิที่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้กรณีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน แต่กรณีดังกล่าว ต้องด้วยข้อยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๖) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดี (นาย อบต.) จึงไม่จำเป็นต้องให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

มาตรา ๔๔ ให้ผู้กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิง

คำสั่งทางปกครองดังต่อไปนี้ ไม่ต้องอุทธรณ์ก่อน แต่สามารถฟ้องศาลได้ทันที

(๑) คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยคณะกรรมการ (มาตรา ๔๘) เช่น มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่น หรือ ประกาศของคณะอนุสาขา เป็นต้น

(๒) คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยรัฐมนตรี (มาตรา ๔๔)

(๓) คำสั่งทางปกครองทั่วไป คือ คำสั่งที่ไม่สามารถระบุจำนวนผู้รับคำสั่งได้แน่นอนเช่น ประกาศซื้อหรือจ้าง ประกาศรับสมัครสอบ หรือประกาศรับสมัครงาน เป็นต้น

มาตรา ๔๕ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า “แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน” นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ (ขยายระยะเวลาไม่ได้)

ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จ “ภายใน ๓๐ วัน” นับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ “ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาคำอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว”

ข้อสังเกต ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ (กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)) คือ

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่น ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือในฐานะราชการในส่วนภูมิภาค

ตัวอย่าง

๑. ได้รับคำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิด วันจันทร์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ต้องอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง ครบกำหนดอุทธรณ์เมื่อใด

ตอบ ครบกำหนดอุทธรณ์ วันอังคารที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๖๔ วรรคแรก กำหนดเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปีนั้น มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วย เว้นแต่จะได้เริ่มการในวันนั้นหรือมีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นโดยเจ้าหน้าที่

๒. ได้รับคำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิด วันเสาร์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ต้องอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง ครบกำหนดอุทธรณ์เมื่อใด

ตอบ ครบกำหนดอุทธรณ์ วันจันทร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๖๔ วรรคท้าย ในกรณีที่บุคคลใดต้องทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายหรือโดยคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดทำการงานสำหรับเจ้าหน้าที่หรือวันหยุดตามประเพณีของบุคคลผู้รับคำสั่ง ให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุดนั้น เว้นแต่กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ที่มีคำสั่งจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๓. ส่งคำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิดโดย ปณ.ตอบรับ วันอังคารที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่า มีผู้รับ/หรือรับไว้แทน ต้องอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง ถือได้ว่าได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองเมื่อใด และครบกำหนดอุทธรณ์เมื่อใด

ตอบ ได้รับแจ้งคำสั่งวันอังคารที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ และครบกำหนดอุทธรณ์ วันพุธที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๗๑ การแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีภายในประเทศ หรือเมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันส่ง สำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

๔. ส่งคำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิดโดย ปณ.ตอบรับ วันอังคารที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีผู้รับ/หรือรับไว้แทน วันศุกร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ต้องอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง ถือได้ว่าได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองเมื่อใด และครบกำหนดอุทธรณ์เมื่อใด

ตอบ ได้รับแจ้งคำสั่งวันศุกร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ และครบกำหนดอุทธรณ์ วันจันทร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๖๙ วรรคสอง การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง

๕. ส่งคำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิดโดย ปณ.ตอบรับ วันเสาร์ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีผู้รับ/หรือรับไว้แทน วันอังคารที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ แต่มีได้แจ้งขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์ไว้ในคำสั่ง

ตอบ ได้รับแจ้งคำสั่ง วันอังคารที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ และครบกำหนดอุทธรณ์ วันพฤหัสบดี ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

มาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลายาวเกินกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งทางปกครอง

๖. ครบอุทธรณ์คำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิดในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ผู้รับคำสั่งยื่นอุทธรณ์โดยส่งทาง ปณ. ตอบรับ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘ หน่วยงานได้รับวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ หน่วยงานปฏิเสธไม่รับอุทธรณ์ เพราะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ ได้หรือไม่

ตอบ ได้ เพราะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว

มาตรา ๖๙ วรรคสอง การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง (ทฤษฎีรับ)

๗. ครบอุทธรณ์คำสั่งชดใช้เงินเพื่อการละเมิดในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ผู้รับคำสั่งยื่นอุทธรณ์โดยส่งทาง ปณ. ตอบรับ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ หน่วยงานได้รับวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เจ้าหน้าที่ลงรับหนังสืออุทธรณ์ ตามระเบียบงานสารบรรณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ หน่วยงานปฏิเสธไม่รับอุทธรณ์ เพราะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ ได้หรือไม่

ตอบ ไม่ได้ เพราะหน่วยงานได้รับอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาแล้ว

มาตรา ๖๙ วรรคสอง การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง

๘. หากพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ตามกฎหมายแล้ว หน่วยงานสามารถรับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ได้หรือไม่

ตอบ ได้ เพราะเป็นอำนาจตามกฎหมาย

มาตรา ๔๕ วรรคแรก ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์

๙. หากพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ตามกฎหมาย และหน่วยงานปฏิเสธไม่รับอุทธรณ์แล้ว (นำไปฟ้องศาลไม่ได้) แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า คำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายจริง ดังข้ออ้างและเหตุผลตามที่ปรากฏในหนังสืออุทธรณ์ หน่วยงานควรดำเนินการอย่างไร

ตอบ เพิกถอนคำสั่งทางปกครองของตนเองได้ทุกเมื่อ

มาตรา ๕๙ วรรคแรก เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่

๑๐. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หรือไม่

ตอบ ไม่ เพราะมีประกาศคณะกรรมการกลาง... เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ไว้โดยเฉพาะแล้ว

๑๑. คำสั่งลงโทษทางวินัย ตามมติชี้มูลความผิดของ ปปช. ก่อนนำไปฟ้องศาลปกครอง ต้องอุทธรณ์ก่อน หรือไม่

ตอบ เลือกอย่างใดก็ได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ผู้ที่ถูกลงโทษมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ถูกลงโทษโดยไม่ต้องอุทธรณ์ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้น หรือจะดำเนินการอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้นก่อนก็ได้”

มาตรา ๕๔ เมื่อคู่กรณีมีคำขอเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองที่พ้นกำหนดอุทธรณ์ ได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ
- (๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง
- (๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น
- (๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุนั้นในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช้ความผิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้นั้นได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาใหม่ได้

มาตรา ๖๓/๗ ในกรณีที่เจ้าหนี้ที่มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระ โดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหนี้ที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหนี้ที่มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้

ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป เจ้าหนี้ที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๒๑ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหนี้ที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหนี้ที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน โดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหนี้ที่นั้นสังกัด

(๒) ให้มีการชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อวัน

เจ้าหนี้ที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการจำนวนเท่าใด สำหรับในกรณีใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหนี้ที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน

● พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษาฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมายรหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่ง

ไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมด แล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผย มิได้

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการป้องกัน การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูล ข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึง รายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำภายใน ดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่ สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๓๗/๒๕๖๑ ข้อมูล ข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ บันทึกภาพกล้องวงจรปิดของนาย ข. ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงาน การเปิดเผยจะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการ

ตรวจสอบและแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น เมื่อพิเคราะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงเห็นสมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแก่ผู้อุทธรณ์ ส่วนบันทึกภาพกล้องวงจรปิดของนาย ข. ตั้งแต่เริ่มรับราชการจนถึงปัจจุบันนอกจากช่วงระยะเวลาวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เมื่อสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรแจ้งว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารรายการดังกล่าว จึงไม่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการฯ คณะกรรมการฯ จึงไม่รับอุทธรณ์ส่วนนี้ไว้พิจารณา และหากผู้อุทธรณ์ไม่เชื่อว่าเป็นความจริงอาจใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๘๔/๒๕๕๗ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ เอกสารการลงชื่อการปฏิบัติราชการของข้าราชการและพนักงานราชการของสำนักพิธีการและเลขานุการ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่หน่วยงานของรัฐจะปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้จึงควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๘/๒๕๖๔ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์มีจำนวน ๕ รายการ ดังนี้

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ สำเนาภาพถ่ายเอกสารรายละเอียดข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายพร้อมพยานหลักฐานทั้งหมดที่ใช้ในการพิจารณาในคราวประชุม ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ กรณีมีมติให้ยกอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ สำเนาภาพถ่ายเอกสารหนังสืออุทธรณ์ พร้อมเอกสารประกอบของผู้อุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ สำเนาภาพถ่ายเอกสารหนังสืออุทธรณ์ พร้อมเอกสารประกอบของผู้อุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๔ สำเนาภาพถ่ายเอกสารหนังสืออุทธรณ์ พร้อมเอกสารประกอบของผู้อุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒

ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๕ สำเนาภาพถ่ายเอกสารหนังสืออุทธรณ์ พร้อมเอกสารประกอบของผู้อุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในเรื่องอุทธรณ์ทำนองเดียวกันนี้ ผู้อุทธรณ์ได้เคยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงาน ก.ค.ศ. ขอข้อมูลข่าวสารทั้ง ๕ รายการ และได้เคยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๔ ถึง ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ขออุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.ค.ศ. ดังกล่าวมาแล้วครั้งหนึ่ง ซึ่งต่อมาคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ได้มีคำวินิจฉัย ที่ สค ๑๕๗/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔ วินิจฉัยให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เปิดเผยในส่วนของข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ให้ผู้อุทธรณ์ทราบ โดยให้ปกปิดชื่อ นามสกุล อายุ สัญชาติ ศาสนา อาชีพ ตำแหน่ง สังกัด และหมายเลขโทรศัพท์ของพยานทุกคน รวมทั้งชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของผู้ร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์ทุกคนเรียบร้อยแล้ว ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ถึงรายการที่ ๕ ไม่มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย เนื่องจากสำนักงาน ก.ค.ศ. ได้เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว ดังนั้น จึงเห็นควรให้ยุติการพิจารณาอุทธรณ์เรื่องนี้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๐๘/๒๕๕๙ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ ได้แก่ แบบแปลนภายนอกอาคารส่วนรอบโครงสร้างของอาคารซึ่งเป็นระยะรัน ความสูงของอาคาร รูปตัดของอาคารด้านตรง ด้านข้าง แผนผังที่ตั้งอาคารที่แสดงการเข้าออก จากอาคารสู่ถนนสาธารณะนั้น เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงานรัฐ เป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้เพื่อความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประกอบกับอาคารชุดของผู้อุทธรณ์มีพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่การก่อสร้างอาคารชุดดังกล่าว การเข้าออกอาคารจึงมีผลกระทบต่ออาคารชุดของผู้อุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ส่วนกรณีผู้คัดค้านอ้างว่า การเปิดเผยอาจมีผลกระทบต่อการทำธุรกิจของผู้คัดค้าน หรือส่งผลกระทบต่อระบบการรักษาความปลอดภัย หรืออาจมีบุคคลอื่นนำไปคัดลอก เลียนแบบ ดัดแปลง หรือนำไปใช้ประโยชน์ในทางการค้าโดยมิชอบนั้น คณะกรรมการฯ เห็นว่า การเปิดเผยเฉพาะแบบแปลนสามารถมองเห็นได้อยู่แล้ว โดยไม่ได้เปิดเผยแบบแปลนภายในอาคารจึงไม่มีผลกระทบต่อการทำธุรกิจของผู้คัดค้าน และไม่มีผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัย ทั้งนี้ หากบุคคลใดนำข้อมูลดังกล่าวไปทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำไปใช้ประโยชน์ในทางการค้าโดยมิชอบในลักษณะละเมิดงานอันมีลิขสิทธิ์ บุคคลนั้นก็ต้องรับผิดชอบตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์จึงไม่เป็นการรุกร้าสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๒๕๘/๒๕๕๘ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ แบบแปลนก่อสร้างอาคารของนาย ข. ริมถนนสุวรรณศร ติดกับบ้านเลขที่ - หมู่ที่ ๘ ตำบลห้วยขมิ้น ซึ่งแบบแปลนการก่อสร้างนั้นไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล จึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐในการใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตให้บุคคลก่อสร้างอาคาร ประชาชนจึงอาจใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารซึ่งรวมไปถึงแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเพื่อตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัยของอาคารได้ ซึ่งในกรณีนี้ผู้อุทธรณ์ต้องการตรวจสอบว่าอาคารดังกล่าวสร้างตรงกับแบบแปลนหรือไม่ หากอาคารนั้นสร้างไม่ตรงกับแบบแปลนที่ได้รับอนุญาตก็อาจเกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นได้ เมื่อคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะมากกว่า จึงเห็นสมควรให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๙๖/๒๕๕๕ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ ข้อเสนอของผู้เสนอราคาในการประกวดราคาโครงการจ้างพัฒนาและปรับปรุงระบบเครือข่ายสื่อสารและระบบดาวเทียมของกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๒ บริษัท เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ากระบวนการประกวดราคาโครงการดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการซึ่งการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์มีคำขอจะมีผลกระทบต่อกระบวนการประกวดราคา ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงเห็นสมควรไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ในขณะนี้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๒๐๐/๒๕๕๗ ข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์ เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งขั้นตอนในการประกวดราคาได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยข้อมูลของผู้ที่ชนะการประกวดราคาจึงไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงความถูกต้องโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนพิชัยว่าได้ดำเนินการถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้วจึงเห็นสมควรให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอให้

ผู้อุทธรณ์ทราบได้ เว้นแต่ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เช่น เลขประจำตัวประชาชน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ของบุคคลอื่น เป็นต้น ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกร้าสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่ง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรให้ปกปิดเฉพาะข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๓๙/๒๕๕๖ ข้อมูล ข่าวสารตามอุทธรณ์ ได้แก่ แบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ประจำปีภาษี ๒๕๕๕ ทั้งแบบ ภ.ร.ด. ๒ และแบบ ภ.ร.ด. ๘ ของผู้ประกอบการห้องเช่าทุกรายในตำบลบ้านใหม่ ไม่มีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่ง เฉพาะตัวของบุคคล จึงไม่เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความหมายในมาตรา ๔ แห่ง พระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้เจ้าของข้อมูลจะมีหนังสือคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารก็ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการฯ ที่จะวินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเก็บภาษีจะเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งยังแสดงให้เห็น ถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ จึงควรเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม ฯ ที่ สค ๑๑๐/๒๕๕๓ ข้อมูล ข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ กระดาษคำตอบและบัญชีคะแนนของเด็กชาย ภ. กระดาษคำตอบและบัญชีคะแนนของ นักเรียนผู้ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งหมด เห็นว่าไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพราะข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หมายถึง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล ได้แก่ การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติ สุขภาพ ประวัติอาชญากรรมหรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ แต่กระดาษคำตอบข้อสอบคัดเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษาของทาง ราชการเป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สมัครสอบคัดเลือกใช้ในการสอบเพื่อแสดงถึงภูมิความรู้และใช้ เป็นเกณฑ์ชี้วัดความรู้ความสามารถของผู้เข้าสอบคัดเลือกแต่ละคนโดยนำกระดาษคำตอบและบัญชีคะแนนของแต่ละ คนไปพิจารณาเปรียบเทียบกันเพื่อสรรหาผู้ที่สามารถแสดงภูมิความรู้ได้ดีกว่าผู้อื่นเป็นผู้ผ่านการสอบคัดเลือก กรณีนี้เป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อการสอบ คัดเลือกเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบคัดเลือกเข้าเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ การเปิดเผยจะทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่าการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่าง ถูกต้องโปร่งใสหรือไม่ และทำให้ผู้อุทธรณ์มีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึง การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

หนังสือคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ นร ๐๑๐๘/๒๗๘๔ ตามหนังสือที่อ้างถึง เทศบาลเมืองทุ่งสง ขอหารือกรณีพันตำรวจเอก ก. ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

๑. บัญชีเงินฝากธนาคารทุกบัญชี
๒. โฉนดที่ดินทุกแปลง
๓. สัญญาจัดซื้อจัดจ้างอสังหาริมทรัพย์ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ถึงปัจจุบัน
๔. สัญญาเช่ารถยนต์ (เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นผู้เช่า) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๖๒
๕. สัญญาเช่าอาคาร (เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นผู้เช่า) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๖๒
๖. สัญญาเช่าที่ดิน (เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นผู้เช่า) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๖๒
๗. สัญญาเงินกู้ (เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นผู้กู้) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ - พ.ศ. ๒๕๖๒

คณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาแล้วขอเรียน ดังนี้

๑. ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเคยวินิจฉัยว่าเป็นข้อมูลข่าวสารในการบริหารราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้ของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้

๒. ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒ และข้อ ๗ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบความถูกต้อง และแสดงถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้

๓. ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๓ ถึงข้อ ๖ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๖. ในกรณีที่งบประมาณรายจ่ายประจำปีออกใช้ไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงแล้วไปพลางก่อน การเบิกจ่ายเงินโดยอาศัยงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ผ่านมาแล้วนั้นให้นำเงินงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและที่ได้มีการโอนเพิ่มหรือโอนลดรวมเข้าไปด้วย โดยให้ถือเป็นยอดเงินสูงสุด

จะพึงถือจ่ายได้และให้กระทำเฉพาะรายจ่ายในงบกลาง งบบุคลากร งบดำเนินงาน และงบเงินอุดหนุน ที่จ่ายจากเงินอุดหนุนที่ได้รับจากรัฐบาล เช่น ค่าอาหารกลางวัน

ข้อ ๑๔. รายจ่ายตามแผนงาน จำแนกเป็นสองลักษณะ คือ

(๑) รายจ่ายประจำ ประกอบด้วย

(ก) งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคลากรท้องถิ่น ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว

(ข) งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค

(ค) งบเงินอุดหนุน หมายถึง เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณอุดหนุน ให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนเพื่อให้ดำเนินการตามภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย

(ง) งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใดงบรายจ่ายหนึ่งหรือรายจ่ายที่กำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

(๒) รายจ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ งบลงทุน

ข้อ ๒๔. ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถนำร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อสภาท้องถิ่นได้ทันภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงานให้สภาท้องถิ่นทราบโดยอาจกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สภาท้องถิ่น เพื่อให้ความเห็นชอบด้วยก็ได้ แล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงานให้ผู้กำกับดูแลทราบด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีสามารถใช้บังคับได้ทันในวันเริ่มต้นปีงบประมาณ

การโอนเงินงบประมาณ

ข้อ ๒๖. การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ ๒๗. การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

ตัวอย่าง

๑. กรณี อปท. มีความประสงค์โอนลดงบประมาณรายจ่ายงบเงินอุดหนุน จำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อไปตั้งจ่ายรายการใหม่ในงบดำเนินงานค่าใช้สอยประเภทค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมจำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าวต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๖ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๒. กรณี อปท. มีความประสงค์ โอนลดงบประมาณงบบุคลากรประเภทเงินเดือนข้าราชการ จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อโอนไปเพิ่มงบดำเนินงาน ค่าสาธารณูปโภค ๕๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าวต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๖ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๓. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการเบิกจ่ายเสร็จสิ้นแล้ว มีงบประมาณคงเหลือ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ประสงค์ที่จะโอนงบประมาณคงเหลือ เพื่อไปโอนไปตั้งจ่ายรายการใหม่งบดำเนินงานประเภทค่าใช้จ่ายในการจ้างออกแบบก่อสร้างอาคาร กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๖ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๔. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างรั้วคอนกรีตบริเวณสำนักงาน ขนาดสูง ๓ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการ ได้คำนวณราคากลางพบว่า ราคาเหล็กสูงขึ้น มีความจำเป็นต้องขอโอนงบประมาณเพิ่ม จากงบดำเนินงานประเภทค่าวัสดุก่อสร้าง จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๖ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๕. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการพบว่าพื้นที่จริงถนนเส้นดังกล่าว มียาว ๑,๑๐๐ เมตร จึงมีความจำเป็นต้องโอนงบประมาณเพิ่มขึ้นจำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ โดยโอนจากงบดำเนินงาน ค่าวัสดุก่อสร้าง กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๖. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการเบิกจ่ายเสร็จสิ้นแล้ว มีงบประมาณคงเหลือ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ประสงค์ที่จะโอนงบประมาณคงเหลือไปตั้งจ่ายรายการใหม่ค่าก่อสร้างรางระบายน้ำ กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๗. กรณี อบท. มีความประสงค์โอนตั้งรายการใหม่ประเภทค่าก่อสร้างรางระบายน้ำ จำนวนเงิน ๔๙๐,๐๐๐ บาท โดยโอนลดงบประมาณจากงบบุคลากรประเภทเงินเดือนข้าราชการ กรณีดังกล่าวต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๘. กรณี อบท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างรั้วคอนกรีตบริเวณสำนักงาน ขนาดสูง ๓ เมตร ยาว ๓๐๐ เมตร จำนวนเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการสำรวจพบว่าพื้นที่ก่อสร้างจริงมียาว ๓๒๐ เมตร มีความจำเป็นต้องขอโอนงบประมาณเพิ่ม จากงบดำเนินงานประเภทค่าวัสดุก่อสร้าง จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๙. กรณี อบท. ตั้งงบประมาณหมวดครุภัณฑ์สำนักงาน เพื่อจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน ๒ เครื่อง เครื่องละ ๓๒,๐๐๐ บาท จำนวนเงิน ๖๔,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการ พบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ต้องตั้งอยู่ในหมวดครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ กรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไร ตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณ

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับหรืองบประมาณรายจ่ายให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน ที่ทำให้ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ก่อสร้าง ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้กัณเงินหรือขยายเวลาการเบิกจ่ายเงินไว้แล้ว จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจให้กัณเงิน หรือขยายเวลาการเบิกจ่ายเงิน

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้กัณเงินไว้แล้วหากมิได้เพิ่มวงเงิน ให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

ตัวอย่าง

๑๐. กรณี อปท.ได้ประมาณการรายรับประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ประเภทภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ภาษีป้าย ๗๕๐,๐๐๐ บาท มีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงประมาณ รายรับ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ภาษีป้าย ๑,๒๕๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๘ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจง ประมาณการรายรับหรืองบประมาณรายจ่ายให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๑๑. กรณี อปท. ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะและ ขนส่ง ประเภทรถพยาบาล (รถตู้) ปริมาตรกระบอกสูบไม่ต่ำกว่า ๒๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำ กว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ตามราคาบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานงบประมาณ ฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๖ จำนวน เงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อจะดำเนินการจัดซื้อ ปัจจุบันราคาบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์มีการเปลี่ยนแปลงเป็น ราคาบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานงบประมาณ ฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๗ ซึ่งมีราคาและคุณลักษณะคง เดิม หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณ ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็น อำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๘ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจง ประมาณการรายรับหรืองบประมาณรายจ่ายให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๑๒. กรณี อปท.ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร หนา ๐.๐๕ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก่อนดำเนินการได้ตรวจสอบพบว่าถนนเส้นดังกล่าวมีความหนา ๐.๑๕ เมตร จำนวนเงินงบประมาณเท่าเดิม หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณ ต้อง ดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๙ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจง งบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน ที่ทำให้ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ก่อสร้าง ให้เป็น อำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

๑๓. ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ อปท. ตั้งงบประมาณก่อสร้างถนนแอสฟัลต์ติกคอนกรีต ขนาดกว้าง ๖ เมตร ยาว ๕๐๐ เมตร หนา ๐.๐๕ เมตร พร้อมติดตั้งเสาไฟนวัตกรรม จำนวน ๑๐ ต้น จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่สามารถก่อหนี้ได้ทันภายในสิ้นปี จึงได้ขออนุมัติต่อสภาท้องถิ่นเพื่อกันเงินเพื่อไว้เบิกจ่ายใน ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ก่อนดำเนินการพบว่าถนนเส้นดังกล่าวพื้นที่จริงก่อสร้าง ได้เพียง ๔๕๐ เมตร ติดตั้งเสาไฟ นวัตกรรมได้เพียง ๙ ต้น หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจงงบประมาณ ต้องดำเนินการตาม ระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๓๐ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้กันเงินหรือขยายเวลา การเบิกจ่ายเงินไปแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจให้กันเงิน หรือขยายเวลาการเบิกจ่ายเงิน กรณีนี้ สภาท้องถิ่นเป็นผู้อนุมัติให้กันเงิน จึงเป็นอำนาจของสภาท้องถิ่นเป็นผู้อนุมัติให้แก้ไข

๑๔. กรณี อปท.ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการก่อสร้างนี้ผูกพันตามสัญญาวงเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท ได้ตรวจสอบพบว่าถนนเส้นดังกล่าวพื้นที่จริง ก่อสร้างได้เพียง ๙๕๐ เมตร หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณ ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๓๑ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้ก่อสร้างผูกพันไปแล้วหากมิได้เพิ่มวงเงินให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๑๕. กรณี อปท.ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการก่อสร้างนี้ผูกพันตามสัญญาวงเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท ได้ตรวจสอบพบว่าถนนเส้นดังกล่าวพื้นที่จริงยาว ๑,๐๕๐ เมตร ต้องคำนวณเงินเพิ่มให้ผู้รับจ้างจำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นจำนวนเงินตามสัญญา ๙๕๐,๐๐๐ บาท หากมีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณ ต้องดำเนินการตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๓๑ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายการที่ได้ก่อสร้างผูกพันไปแล้วหากมิได้เพิ่มวงเงินให้เป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

๑๖. กรณี อปท. ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างถนน คสล. กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑,๐๐๐ เมตร หนา ๐.๑๕ เมตร จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการก่อสร้างนี้ผูกพันตามสัญญาวงเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท ได้ตรวจสอบพบว่าถนนเส้นดังกล่าวพื้นที่จริงยาว ๑,๑๐๐ เมตร ต้องคิดเงินเพิ่มตามปริมาณให้ผู้รับจ้างจำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เป็นจำนวนเงินตามสัญญา ๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าว ต้องดำเนินการอย่างไร ตามระเบียบใด ข้อใด เป็นอำนาจอนุมัติของบุคคลใด

ตอบ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณฯ ข้อ ๒๗ การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในงบลงทุน โดยการโอนเพิ่ม โอนลด ที่ทำให้ ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๓๙ การถอนเงินฝากธนาคารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเงื่อนไขการส่งจ่ายต่อธนาคารโดยให้ผู้มีอำนาจลงนามส่งจ่ายเงินร่วมกันอย่างน้อย ๓ คน ในจำนวนนี้ให้มีผู้บริหารท้องถิ่นและปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนามส่งจ่ายด้วยทุกครั้ง และให้ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้บริหาร

ท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าหน่วยงานอีกหนึ่งคน ในกรณีที่ไม่มีผู้บริหารท้องถิ่นให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าหน่วยงานเพิ่มอีกหนึ่งคน เป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อถอนเงินฝากร่วมกัน และเมื่อมีผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้การมอบหมายดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

การถอนเงินฝากของหน่วยงานที่มีงบประมาณเฉพาะการ หรือหน่วยงานย่อย ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานนั้น และพนักงานส่วนท้องถิ่นอีกหนึ่งคนเป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อร่วมกันถอนเงินฝากของหน่วยงานนั้น

ข้อ ๕๙ กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปี โดยสั่งซื้อหรือสั่งจ้างหรือการเช่าทรัพย์สิน ถ้าเห็นว่าการเบิกเงินไปชำระหนี้ผูกพันไม่ทันสิ้นปี ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้กันเงินไว้เบิกจ่ายในปีถัดไปได้ตามข้อผูกพัน

ข้อ ๖๑ ในกรณีที่มียุทธศาสตร์ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ยังมีได้ก่อหนี้ผูกพันแต่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนั้นต่อไปอีก ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานขออนุมัติกันเงินต่อสภาท้องถิ่นได้อีกไม่เกินระยะเวลาหนึ่งปียังมีได้ดำเนินการก่อหนี้ผูกพัน ให้ขออนุมัติขยายเวลาเบิกจ่ายเงินได้ไม่เกินอีกหนึ่งปีต่อสภาท้องถิ่น

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการกันเงินตามวรรคหนึ่ง หรือขยายเวลาเบิกจ่ายเงินตามวรรคสองแล้วหากยังไม่ได้ดำเนินการก่อหนี้ผูกพัน หรือมีเงินเหลือจ่ายจากเงินดังกล่าว ให้เงินจำนวนนั้นเป็นอันพับไป

กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ก่อหนี้ผูกพันแล้วให้เบิกจ่ายได้ตามข้อผูกพันหากในภายหลังมีการบอกเลิกสัญญา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ โดยนำเงินที่เหลือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ เพื่อดำเนินงานในส่วนที่เหลือได้

ตัวอย่าง

๑. เทศบาลตำบลสุขใจ ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุสำนักงาน โดยทำสัญญาซื้อขายเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘ จำนวน ๙๙,๐๐๐ บาท กำหนดส่งมอบ ๔๕ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๘ จึงมีความจำเป็นต้องขอกันเงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ กรณีดังกล่าวบุคคลใดมีอำนาจอนุมัติให้กันเงิน

ตอบ ผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๙

๒. เทศบาลตำบลสุขใจ ได้ดำเนินการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ โดยทำสัญญาซื้อขายเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘ จำนวน ๔๙๐,๐๐๐ บาท กำหนดส่งมอบ ๖๐ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๘ จึงมีความจำเป็นต้องขอกันเงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ กรณีดังกล่าวบุคคลใดมีอำนาจอนุมัติให้กันเงิน

ตอบ ผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๙

๓. เทศบาลตำบลสุโขทัย ได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะ รถบรรทุกน้ำ ขนาด ๖ ล้อ ความจุ ๖,๐๐๐ ลบ. จำนวนเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอน และได้ลงนามในสัญญาจ้างกับบริษัทผู้รับจ้างเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๗ กำหนดส่งมอบ ๑๘๐ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๗ จึงมีความจำเป็นต้องขอเบิกเงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ กรณีดังกล่าวบุคคลใดมีอำนาจอนุมัติให้เงิน

ตอบ ผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๙

๔. เทศบาลตำบลสุโขทัย ได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะ รถบรรทุกน้ำ ขนาด ๖ ล้อ ความจุ ๖,๐๐๐ ลบ. จำนวนเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอน และได้ลงนามในสัญญาจ้างกับบริษัทผู้รับจ้างเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๗ กำหนดส่งมอบ ๑๘๐ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ผู้บริหารท้องถิ่นจึงอนุมัติให้เงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ต่อมาคู่สัญญาไม่สามารถดำเนินการส่งมอบรถบรรทุกน้ำได้ตามกำหนดในสัญญา เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ในกรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไร จึงจะสามารถนำเงินดังกล่าวไว้เบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ตอบ ไม่ต้องดำเนินการใดๆ สามารถเบิกจ่ายได้ตามข้อผูกพัน

๕. เทศบาลตำบลสุโขทัย ได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะ รถบรรทุกน้ำ ขนาด ๖ ล้อ ความจุ ๖,๐๐๐ ลบ. จำนวนเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอน และได้ลงนามในสัญญาจ้างกับบริษัทผู้รับจ้างเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๗ กำหนดส่งมอบ ๑๘๐ วัน เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ผู้บริหารท้องถิ่นจึงอนุมัติให้เงินไว้เพื่อเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ แต่คู่สัญญาไม่สามารถดำเนินการส่งมอบรถบรรทุกน้ำได้ตามสัญญา และเทศบาลฯ บอกลีกสัญญาแล้ว เทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นต้องจัดซื้อครุภัณฑ์รถบรรทุกน้ำเพื่อใช้ในการให้บริการสาธารณะกับประชาชนต่อไป จะนำเงินดังกล่าวจัดหาผู้ขายรายใหม่ได้หรือไม่

ตอบ กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กันเงินค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างตามวรรคหนึ่งไว้แล้ว หากในภายหลังมีการบอกลีกสัญญา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่โดยนำเงินที่เหลือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ เพื่อดำเนินงานในส่วนที่เหลือได้ ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๙ วรรคสอง

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุข ได้รับอนุมัติงบประมาณปี ๒๕๖๗ เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน จำนวนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทัน และมีความจำเป็นต้องใช้เงินต่อไปอีกในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ในกรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ ขออนุมัติกันเงินต่อสภาท้องถิ่น ตามระเบียบฯ ข้อ ๖๑

๗. องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุข ได้รับอนุมัติงบประมาณปี ๒๕๖๗ เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน จำนวนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทัน สภาท้องถิ่นจึงอนุมัติให้กันเงินไปใช้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทัน และมีความจำเป็นต้องใช้เงินต่อไปอีกในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ในกรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ ขออนุมัติสภาท้องถิ่นขยายเวลาเบิกจ่ายเงินได้อีกไม่เกินหนึ่งปี ตามระเบียบฯ ข้อ ๖๑ วรรคสอง

๘. องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุข ได้รับอนุมัติงบประมาณปี ๒๕๖๗ เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน จำนวนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่องค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ทัน สภาท้องถิ่นจึงอนุมัติให้กันเงินไปใช้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลมีสุขดำเนินการก่อสร้างได้ทันแล้ว ในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘ แต่ไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ในกรณีดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อที่จะจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างได้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ตอบ ไม่ต้องดำเนินการใด ๆ สามารถเบิกจ่ายได้ตามข้อผูกพัน ตามระเบียบฯ ข้อ ๖๑ วรรคสาม

ข้อ ๖๒. รายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จ บำนาญ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม เงินช่วยเหลือและเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน และค่าตอบแทนที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีระเบียบ กฎหมาย กำหนดให้จ่ายในลักษณะเดียวกัน รวมทั้งเงินประโยชน์ตอบแทนอื่น หากเบิกเงินไม่ทันสิ้นปีและมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนั้นต่อไปอีก ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้กันเงินได้ไม่เกิน ๖ เดือน เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการกันเงินตามวรรคหนึ่ง หากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้ขอขยายเวลาการเบิกจ่ายเงินต่อสภาท้องถิ่นได้อีกไม่เกิน ๖ เดือน

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการกันเงินตามวรรคหนึ่งหรือขยายเวลาเบิกจ่ายเงินตามวรรคสองแล้วหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ หรือมีเงินเหลือจ่ายจากเงินดังกล่าว ให้เงินจำนวนนั้นเป็นอันพับไป

ข้อ ๖๓. การขอขยายเวลาเบิกจ่ายเงินตามหมวดนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการก่อนสิ้นระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้กันเงิน

ข้อ ๙๓ การเบิกเงินเพื่อจ่ายเป็นเงินยืมให้แก่บุคคลใดในสังกัด ยืมเพื่อปฏิบัติราชการให้กระทำเฉพาะรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) รายการค่าจ้างแรงงาน ซึ่งไม่มีกำหนดจ่ายเป็นงวดแน่นอนเป็นประจำ แต่จำเป็นต้องจ่ายให้แต่ละวันหรือแต่ละคราวเมื่อเสร็จงาน

(๒) รายการค่าตอบแทน เฉพาะค่าตอบแทนสำหรับบุคคลภายนอกที่ปฏิบัติงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจำเป็นต้องจ่ายแต่ละวันหรือแต่ละคราวเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานค่าเบี้ยประชุม

(๓) รายการค่าใช้จ่ายหรือค่าวัสดุที่ไม่ต้องจัดซื้อจัดจ้าง เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ และการจัดการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ในกรณีเดินทางไปราชการเพื่อฝึกอบรมให้สามารถยืมเงินค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในคราวเดียวกันได้

(๔) ค่าใช้สอยและค่าวัสดุที่มีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐกำหนด และยกเว้นไม่ต้องทำรายงานขอซื้อขอจ้าง

(๕) รายการค่าสาธารณูปโภค เฉพาะค่าบริการไปรษณีย์โทรเลข

(๖) รายการที่ตั้งงบประมาณไว้เพื่อจ่ายให้กับผู้มีสิทธิได้รับ เช่น เบี้ยยังชีพทุนการศึกษาการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนกรณีช่วยเป็นเงิน

ตัวอย่าง บัญชีรายการค่าใช้จ่ายโครงการประเพณีลอยกระทง ประจำปี ๒๕๖๘

๑. ค่าอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ สำหรับประธาน ผู้ติดตาม แขกผู้มีเกียรติ และผู้มาร่วมประกอบกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จำนวน ๒๐๐ คน อัตรา ๑๕๐ บาท	๓๐,๐๐๐ บาท
๒. ค่ามหรสพ (ลิเก ดนตรี หมอลำ ภาพยนตร์ ฯลฯ)	๓๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าการแสดง (ค่าแต่งกาย ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง)	๓๐,๐๐๐ บาท
๔. ค่าตอบแทนการแสดง	๑๐,๐๐๐ บาท
๕. ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์งาน	๑๕,๐๐๐ บาท
๕.๑ ค่าป้ายประชาสัมพันธ์	(๑๐,๐๐๐)
๕.๒ ค่าสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์	(๕,๐๐๐)
๖. ค่าใช้จ่ายในการตกแต่งสถานที่ และจัดสถานที่	๑๖๙,๐๐๐ บาท
๖.๑ ค่าเช่าเต้นท์	(๙,๐๐๐)
๖.๒ ค่าจ้างตกแต่งสถานที่	(๕๐,๐๐๐)
๖.๓ ค่าวัสดุไฟฟ้า สถานที่จัดงาน	(๑๐๐,๐๐๐)
๖.๔ ค่าวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการจัดงาน	(๑๐,๐๐๐)
๗. ค่าตอบแทนกรรมการตัดสินการประกวด	๑๕,๐๐๐ บาท
๘. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน (อปพร.)	๑๒,๐๐๐ บาท
๙. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย (กรณีขอความร่วมมือ ทหาร ตำรวจ)	๑๕,๐๐๐ บาท
๑๐. ค่าถ้วยรางวัล	๙,๐๐๐ บาท
๑๑. เงินรางวัลการประกวด	๔๐,๐๐๐ บาท

คำถาม รายการใดสามารถดำเนินการยืมเงินเพื่อปฏิบัติราชการได้ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อใด

ตอบ

ข้อ ๙๓ (๒)	รายการลำดับที่ ๔. ค่าตอบแทนการแสดง	๑๐,๐๐๐ บาท
	รายการลำดับที่ ๗. ค่าตอบแทนกรรมการตัดสินการประกวด	๑๕,๐๐๐ บาท
	รายการลำดับที่ ๘. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน (อปพร.)	๑๒,๐๐๐ บาท
	รายการลำดับที่ ๙. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย (กรณีขอความร่วมมือ ทหาร ตำรวจ)	๑๕,๐๐๐ บาท
ข้อ ๙๓ (๓)	รายการลำดับที่ ๑. ค่าอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	๓๐,๐๐๐ บาท
	รายการลำดับที่ ๑๑. เงินรางวัลการประกวด	๔๐,๐๐๐ บาท
ข้อ ๙๓ (๔)	รายการลำดับที่ ๕.๑ ค่าป้ายประชาสัมพันธ์	๑๐,๐๐๐ บาท
	รายการลำดับที่ ๕.๒ ค่าสื่อสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์	๕,๐๐๐ บาท
	รายการลำดับที่ ๖.๑ ค่าเช่าเต้นท์	๙,๐๐๐ บาท
	รายการลำดับที่ ๖.๔ ค่าวัสดุอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้ในการจัดงาน	๑๐,๐๐๐ บาท
	รายการลำดับที่ ๑๐. ค่าถ้วยรางวัล	๙,๐๐๐ บาท

คำถาม รายการใดที่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุ

ตอบ

รายการลำดับที่ ๒. ค่ามหรสพ (ลิเก ดนตรี หมอลำ ภาพยนตร์ ฯลฯ)	๓๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๓. ค่าการแสดง (ค่าแต่งกาย ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง)	๓๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๖.๒ ค่าจ้างตกแต่งสถานที่	๕๐,๐๐๐ บาท
รายการลำดับที่ ๖.๓ ค่าวัสดุไฟฟ้า สถานที่จัดงาน	๑๐๐,๐๐๐ บาท

คำถาม ค่าพานพุ่มดอกไม้ พานพุ่มเงินพานพุ่มทอง ค่าพวงมาลา สำหรับวางอนุสาวรีย์ หรือกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสต่างๆ จำนวนเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท สามารถดำเนินการได้กรณีใด ตามระเบียบใด

ตอบ ดำเนินการได้ ๒ กรณี

กรณี ๑ ยืมเงิน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๓ (๔)

กรณี ๒ ดำเนินการตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. ๒๕๖๐

คำถาม ค่าน้ำดื่มบริการประชาชน จำนวน ๕,๐๐๐ บาท สามารถดำเนินการได้กรณีใด ตามระเบียบใด

ตอบ ดำเนินการได้ ๒ กรณี

กรณี ๑ ยืมเงิน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๓ (๔)

กรณี ๒ ดำเนินการตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. ๒๕๖๐

คำถาม ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มในการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท สามารถดำเนินการได้กรณีใด ตามระเบียบใด

ตอบ ดำเนินการได้ ๒ กรณี

กรณี ๑ ยืมเงิน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๓ (๓)

กรณี ๒ ดำเนินการเบิกจ่ายให้กับผู้ขาย/ผู้รับจ้าง ตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

คำถาม การจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนฯ ๒๕๖๖ สามารถดำเนินการได้กรณีใด ตามระเบียบใด

ตอบ ดำเนินการได้ ๒ กรณี

กรณี ๑ ยืมเงิน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๓ (๖)

กรณี ๒ ดำเนินการเบิกจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๙๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ให้กระทำได้เฉพาะภารกิจซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

(๒) ได้ส่งเงินสมทบกองทุนส่งเสริมกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทตามระเบียบแล้ว

(๓) ให้กั้นเงินสะสมสำรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรไม่น้อยกว่า ๓ เดือนและกั้นไว้อีกร้อยละ ๑๕ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายกรณีที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น เมื่อได้กั้นเงินสะสมสำรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและค่าใช้จ่ายกรณีที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้นแล้วองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลนครต้องมีเงินสะสมคงเหลือไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เทศบาลเมืองเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีเงินสะสมคงเหลือไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) เมื่อได้รับอนุมัติให้ใช้จ่ายเงินสะสมแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการก่องหนผู้กู้ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปีถัดไป หากไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดให้การใช้จ่ายเงินสะสมนั้นเป็นอันพับไป

กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ก่องหนผู้กู้ไปแล้ว หากในภายหลังมีการบอกเลิกสัญญาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ โดยนำเงินที่เหลือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ เพื่อดำเนินงานในส่วนที่เหลือได้

ทั้งนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้จ่ายเงินสะสม โดยคำนึงถึงฐานะการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเสถียรภาพในระยะยาว

แนวทางการกักเงินสะสมตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

กรณีที่ ๑. ทม./ทต./อบต. มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๓๐ ล้านบาท และมีเงินสะสมคงเหลือ ๑๕ ล้านบาท

๑. กักค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เดือนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (๓ เดือน) = ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒ กักค่าใช้จ่ายกรณีสาธารณภัย ๑๕% ของงบประมาณฯ = ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท

รวมกักเงินสะสมสำรองจ่าย ๑+๒ = ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น เงินสะสมที่สามารถใช้ได้ = ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ - ๖,๐๐๐,๐๐๐ = ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีที่ ๒. ทม./ทต./อบต. มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๐ ล้านบาท และมีเงินสะสมคงเหลือ ๑๕ ล้านบาท

๑. กักค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เดือนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท (๓ เดือน) = ๖๐๐,๐๐๐ บาท

๒ กักค่าใช้จ่ายกรณีสาธารณภัย ๑๕% ของงบประมาณฯ = ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓. ต้องสำรองเพิ่มให้ได้ขั้นต่ำตามระเบียบ = ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท

รวมกักเงินสะสมสำรองจ่าย ๑+๒+๓ = ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น เงินสะสมที่สามารถใช้ได้ = ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ - ๕,๐๐๐,๐๐๐ = ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

กรณี ๓ อบจ./ทน. มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๐๐ ล้านบาท และมีเงินสะสมคงเหลือ ๑๒๐ ล้านบาท

๑. กักค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เดือนละ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๓ เดือน) = ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒ กักค่าใช้จ่ายสาธารณภัย ๑๕% ของงบประมาณฯ = ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

รวมกักเงินสะสมสำรองจ่าย ๑+๒ = ๕๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น เงินสะสมที่สามารถใช้ได้ = ๑๒๐,๐๐๐,๐๐๐ - ๕๑,๐๐๐,๐๐๐ = ๖๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท

กรณี ๔ อบจ/ทน. มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๕๐ ล้านบาท และมีเงินสะสมคงเหลือ ๕๐ ล้านบาท

๑. กันค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เดือนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (๓ เดือน)	= ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท
๒. กันค่าใช้จ่ายสาธารณภัย ๑๕% ของงบประมาณ	= ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓. ต้องสำรองเพิ่มให้ได้ขั้นต่ำตามระเบียบ	= ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
รวมกันเงินสะสมสำรองจ่าย ๑+๒+๓	= ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น เงินสะสมที่สามารถใช้ได้ = ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ = ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

● พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๔ “ราคากลาง” หมายความว่า ราคาเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่ยื่นข้อเสนอได้ยื่นเสนอไว้ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) ราคาที่ได้มาจากการคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการราคากลางกำหนด
- (๒) ราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ
- (๓) ราคามาตรฐานที่สำนักงานงบประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด
- (๔) ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด
- (๕) ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลาสองปีงบประมาณ
- (๖) ราคาอื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ

ในกรณีที่มีราคาตาม (๑) ให้ใช้ราคาตาม (๑) ก่อน ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) แต่มีราคาตาม (๒) หรือ (๓) ให้ใช้ราคาตาม (๒) หรือ (๓) ก่อน โดยจะใช้ราคาใดตาม (๒) หรือ (๓) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ใช้ราคาตาม (๔) (๕) หรือ (๖) โดยจะใช้ราคาใดตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

หากปรากฏว่าไม่มีราคากลางตาม (๑)-(๕) แล้ว หน่วยงานของรัฐย่อมสามารถพิจารณากำหนดราคากลางตาม (๖) ได้ (หนังสือตอบข้อหารือที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/๐๔๖๗๐๓)

หนังสือตอบข้อหารือที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/๐๔๖๗๐๓ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความประสงค์จะแลกเปลี่ยนรถยนต์ ARRIEL ๑B เป็น ๑D๑ สำหรับเฮลิคอปเตอร์ หมายเลข ทรัพยากร ๑๑๑๐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรณีดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่อยู่ในค่านิยาม “การจัดซื้อจัดจ้าง” ดังนั้น ก่อนการดำเนินการแลกเปลี่ยน สำนักงานปลัดฯ จะต้องจัดทำราคากลางตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในนิยาม “ราคากลาง” ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฯ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าไม่มีราคากลางตาม (๑)-(๕) แล้ว สำนักงานปลัดฯ ย่อมสามารถพิจารณากำหนดราคากลางตาม (๖) ได้

ผู้กำหนดราคากลาง

๑) ในการซื้อหรือจ้างที่มีใช้การจ้างก่อสร้าง ผู้ทำหน้าที่กำหนดราคากลาง ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัสดุ (ระเบียบกระทรวงการคลังฯ ข้อ ๒๒ วรรคหนึ่ง (๓)) เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางไว้โดยเฉพาะ

๒) ในการจ้างก่อสร้าง ตามประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ และที่ปรับปรุงเพิ่มเติมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง เมื่อพิจารณาแนวทางวิธีปฏิบัติและรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ในข้อ ๑๗ กำหนดว่า

“ในการจ้างก่อสร้างแต่ละครั้ง ให้หัวหน้าส่วนราชการตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง โดยให้มียกประกอบ ประกอบด้วยประธาน ซึ่งเป็นข้าราชการหรือเทียบเท่า โดยคำนึงถึงลักษณะงาน หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสำคัญ ๑ คน และให้มีกรรมการอย่างน้อย ๒ คน กรรมการควรแต่งตั้งจากข้าราชการหรือเทียบเท่าโดยคำนึงถึงลักษณะงาน หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสำคัญ และควรมีผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการประมาณราคาร่วมเป็นกรรมการด้วย”

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘๓/๒๕๕๘ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่พัสดุ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ได้กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง แต่เจ้าหน้าที่พัสดุไม่ตรวจสอบหรือตรวจสอบแล้วไม่ทักท้วง ถือได้ว่ากระทำการด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แม้เจ้าหน้าที่พัสดุนั้นจะเป็นเพียงข้าราชการบรรจุใหม่และยังไม่ได้ผ่านการทดลองงาน ก็จะเป็นข้ออ้างเพื่อปฏิเสธให้พ้นจากความรับผิดไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี ศาลอาจนำเหตุดังกล่าวมาพิจารณาเพื่อกำหนดค่าสินไหมทดแทนโดยคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมได้

มาตรา ๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้

(๑) คุ่มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

(๒) โปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน

(๓) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสม โดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

(๔) ตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

ให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการตามวรรคหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หากการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามหลักการดังกล่าว แต่ไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ หรือเกิดจากกรณีเร่งด่วน หรือมีเหตุผลหรือความจำเป็นอื่น การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

ให้ใช้หลักการตามวรรคหนึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการวินิจฉัย คณะกรรมการราคากลาง คณะกรรมการ ค.ป.ท. และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ โดยอนุโลม

มาตรา ๕๖ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ให้หน่วยงานของรัฐเลือกใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อน เว้นแต่

(๑) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีคัดเลือก

(ก) ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอนั้นไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) พัส্তুที่ต้องการจัดซื้อจัดจ้างมีคุณลักษณะเฉพาะเป็นพิเศษหรือซับซ้อนหรือต้องผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการโดยผู้ประกอบการที่มีฝีมือโดยเฉพาะ หรือมีความชำนาญเป็นพิเศษ หรือมีทักษะสูง และผู้ประกอบการนั้นมีจำนวนจำกัด

(ค) มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องใช้พัสดุนั้นอันเนื่องมาจากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดหมายได้ ซึ่งหากใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปจะทำให้ไม่ทันต่อความต้องการใช้พัสดุ

(ง) เป็นพัสดุที่โดยลักษณะของการใช้งาน หรือมีข้อจำกัดทางเทคนิคที่จำเป็นต้องระบุข้อกำหนดเฉพาะ

(จ) เป็นพัสดุที่จำเป็นต้องซื้อโดยตรงจากต่างประเทศ หรือดำเนินการโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ

(ฉ) เป็นพัสดุที่ใช้ในราชการลับ หรือเป็นงานที่ต้องปกปิดเป็นความลับของหน่วยงานของรัฐหรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ

(ช) เป็นงานจ้างซ่อมพัสดุที่จำเป็นต้องถอดตรวจ ให้ทราบความชำรุดเสียหายเสียก่อนจึงจะประมาณค่าซ่อมได้ เช่น งานจ้างซ่อมเครื่องจักร เครื่องมือกล เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์

(ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง

(ก) ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก หรือใช้วิธีคัดเลือกแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอนั้นไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ค) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีผู้ประกอบการซึ่งมีคุณสมบัติโดยตรงเพียงรายเดียว หรือการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุจากผู้ประกอบการซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายหรือตัวแทนผู้ให้บริการโดยชอบด้วยกฎหมายเพียงรายเดียวในประเทศไทยและไม่มีพัสดุนั้นที่จะใช้ทดแทนได้

(ง) มีความจำเป็นต้องใช้พัสดุนั้นโดยฉุกเฉิน เนื่องจากเกิดอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติ หรือเกิดโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ และการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือก อาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(จ) พสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างเป็นพัสดุที่เกี่ยวข้องกับพัสดุที่ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว และมีความจำเป็นต้องทำการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมเพื่อความสะดวกหรือต่อเนื่องในการใช้พัสดุนั้น โดยมูลค่าของพัสดุที่ทำการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมจะต้องไม่สูงกว่าพัสดุที่ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว

(ฉ) เป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาดโดยหน่วยงานของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ

(ช) เป็นพัสดุที่เป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งจำเป็นต้องซื้อเฉพาะแห่ง

(ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การคำนวณค่าปรับ

ข้อ ๑๖๒ วรรคหนึ่ง การทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ นอกจากการจ้างที่ปรึกษาให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัวระหว่างร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๒๐ ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ เว้นแต่ การจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๑๐ ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ ๑๐๐ บาท สำหรับงานก่อสร้างสาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อจราจร ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๒๕ ของราคางานจ้างนั้น แต่อาจจะกำหนดขั้นสูงสุดของการปรับก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ในการทำสัญญาจ้างที่ปรึกษา หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่า ถ้าไม่กำหนดค่าปรับไว้ในสัญญาจะเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำสัญญากำหนดค่าปรับไว้ในสัญญาเป็นรายวันในอัตราหรือจำนวนเงินตายตัว ในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๑๐ ของราคางานจ้างนั้น

ตัวอย่างที่ ๑

วันลงนามในสัญญา	= ๑ มีนาคม
วันครบกำหนดส่งมอบ	= ๓๑ กรกฎาคม (วันทำการ)
วันส่งมอบงาน	= ๒๐ สิงหาคม
วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย	= ๒๘ สิงหาคม
คำถาม คัดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด	
ตอบ	คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๒๐ สิงหาคม จำนวน ๒๐ วัน
	= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๒๐ วัน = ๔๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๒

วันลงนามในสัญญา	= ๑ มีนาคม
วันครบกำหนดส่งมอบ	= ๓๑ กรกฎาคม (วันเสาร์)
วันส่งมอบงาน	= ๒๐ สิงหาคม
วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย	= ๒๘ สิงหาคม
คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด	
คำตอบ	วันครบกำหนดส่งมอบ = ๒ สิงหาคม
	คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๓ - ๒๐ สิงหาคม จำนวน ๑๘ วัน
	$= 0.10 \% \times 2,000,000 \text{ บาท} \times 18 \text{ วัน} = 36,000 \text{ บาท}$

ตัวอย่างที่ ๓

วันลงนามในสัญญา	= ๑ มีนาคม
วันครบกำหนดส่งมอบ	= ๓๑ กรกฎาคม (วันทำการ)
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๑)	= ๒๐ สิงหาคม
วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน	= ๒๘ สิงหาคม
วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๑	= ๓๑ สิงหาคม
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๒)	= ๑๐ กันยายน
วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย	= ๑๕ กันยายน

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

คำตอบ	คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม - ๑๐ กันยายน จำนวน ๔๑ วัน
	หัก ระยะเวลาที่ส่งงานนับตั้งแต่ครั้งที่ ๑ จนถึงวันแจ้งผลการแก้ไขครั้งที่ ๑ คือ วันที่ ๒๑ - ๓๑ สิงหาคม เป็นระยะเวลา ๑๑ วัน จำนวนวันที่คิดค่าปรับ $41 - 11 \text{ วัน} = 30 \text{ วัน}$
	$= 0.10 \% \times 2,000,000 \text{ บาท} \times 30 \text{ วัน} = 60,000 \text{ บาท}$

ตัวอย่างที่ ๔

วันลงนามในสัญญา	= ๑ มีนาคม
วันครบกำหนดส่งมอบ	= ๓๑ กรกฎาคม (วันเสาร์)
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๑)	= ๒๐ สิงหาคม
วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน	= ๒๘ สิงหาคม
วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๑	= ๓๑ สิงหาคม
วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๒)	= ๑๐ กันยายน
วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย	= ๑๕ กันยายน

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

คำตอบ วันครบกำหนดส่งมอบ = ๒ สิงหาคม

คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม - ๑๐ กันยายน จำนวน ๓๙ วัน

หัก ระยะเวลาที่ส่งงานนับตั้งแต่ครั้งที่ ๑ จนถึงวันแจ้งผลการแก้ไขครั้งที่ ๑ คือ วันที่ ๒๑

ถึง ๓๑ สิงหาคม เป็นระยะเวลา ๑๑ วัน จำนวนวันที่คิดค่าปรับ ๓๙ - ๑๑ วัน = ๒๘ วัน

= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๒๘ วัน = ๕๖,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๕

วันลงนามในสัญญา = ๑ มีนาคม

วันครบกำหนดส่งมอบ = ๓๑ กรกฎาคม (วันศุกร์)

วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๑) = ๒๕ กรกฎาคม

วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน = ๓ สิงหาคม

วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๑ = ๑๐ สิงหาคม

วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๒) = ๑๐ กันยายน

วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย = ๑๕ กันยายน

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

คำตอบ

คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม - ๑๐ กันยายน จำนวน ๔๑ วัน

หัก ระยะเวลาที่ส่งงานนับตั้งแต่ครั้งที่ ๑ จนถึงวันแจ้งผลการแก้ไขครั้งที่ ๑ คือ

วันที่ ๒๖ ก.ค - ๑๐ ส.ค. เป็นระยะเวลา ๑๖ วัน จำนวนวันที่คิดค่าปรับ

๔๑ - ๑๖ วัน = ๒๕ วัน

= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๒๕ วัน = ๕๐,๐๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๖

วันลงนามในสัญญา = ๑ มีนาคม

วันครบกำหนดส่งมอบ = ๓๑ กรกฎาคม (วันเสาร์)

วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๑) = ๒๐ สิงหาคม

วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน = ๒๘ สิงหาคม

เนื่องจากไม่มีผล Test

วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๑ = ๓๑ สิงหาคม

วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๒) = ๑๐ กันยายน

วันที่คณะกรรมการตรวจรับไม่ผ่าน = ๑๕ กันยายน

เนื่องจากสิ่งก่อสร้างยังไม่เรียบร้อย

วันแจ้งผลแก้ไขครั้งที่ ๒ = ๑๘ กันยายน

วันส่งมอบงาน (ครั้งที่ ๓) = ๒๒ กันยายน

วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย = ๒๕ กันยายน

*** เนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย ผู้บริหารมีคำสั่งลดค่าปรับ ๑๐ วัน

คำถาม คิดค่าปรับได้กี่วัน รวมเป็นเงินเท่าใด

คำตอบ วันครบกำหนดส่งมอบ = ๒ สิงหาคม

คิดค่าปรับ = ตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม - ๒๒ กันยายน จำนวน ๕๑ วัน

หัก ระยะเวลาที่ส่งงานครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๑ - ๓๑ สิงหาคม = ๑๑ วัน

หัก ระยะเวลาที่ส่งงานครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๑ - ๑๘ กันยายน = ๘ วัน

หัก ผู้บริหารมีคำสั่งลดค่าปรับ = ๑๐ วัน

รวมหักค่าปรับ ๑๑ + ๘ + ๑๐ = ๒๙ วัน

รวมค่าปรับ ๕๑ - ๒๙ = ๒๒ วัน

= ๐.๑๐ % X ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท X ๒๒ วัน = ๔๔,๐๐๐ บาท

การแจ้งหนังสือกรณีเกิดค่าปรับผิดสัญญา (ระเบียบข้อ ๑๘๑)

๑. วันครบกำหนดส่งมอบ = หนังสือเรียกค่าปรับ ภายใน ๗ วันทำการ

๒. วันส่งมอบงาน = หนังสือสงวนสิทธิการเรียกค่าปรับ

๓. วันที่คณะกรรมการตรวจรับเรียบร้อย = หนังสือแจ้งค่าปรับ

การอุทธรณ์

มาตรา ๑๑๗ ให้ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานของรัฐนั้นภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

มาตรา ๑๑๘ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ก็ให้ดำเนินการตามความเห็นนั้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๙ ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ครบกำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๑๙ เมื่อได้รับรายงานจากหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๑๘ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานดังกล่าว หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกทราบ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้นและมีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์สั่งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้มีการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ หรือเริ่มจากขั้นตอนใดตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้นหรือไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป การวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่พ้นกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ยุติเรื่อง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แจ้งผู้อุทธรณ์และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกทราบ พร้อมกับแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป ผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ หรือการยุติเรื่องตามวรรคสี่ และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าเสียหายได้ แต่การฟ้องคดีดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างนั้นแล้ว

๕. ประโยชน์ที่ทางราชการ/ประชาชนได้รับจากการฝึกอบรม/เข้าสังเกตการณ์

๑. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและสาระสำคัญของกฎหมายระเบียบเกี่ยวข้องในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ได้อย่างถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายขององค์กร ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้
๓. ผู้เข้ารับการอบรมทราบและเข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติราชการท้องถิ่น และทราบถึงแนวทางแก้ไขปัญหา
๔. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจหลักการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเข้าใจหลักการให้บริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีอัธยาศัยไมตรี โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก
๕. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ไปพัฒนาทักษะ ความสามารถ ของตนเองให้ทันสมัย มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถปรับรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับกฎหมายและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

๖. ข้อเสนอแนะ แนวคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๔

๑. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ และแนวคำวินิจฉัย นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง
๒. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจถึงสาระสำคัญและเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับปัญหาของการใช้กฎหมายเมื่อปฏิบัติจริงและเกิดทักษะในการใช้กฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่
๓. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเข้าใจหลักการให้บริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีอัธยาศัยไมตรี โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

๔. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการต่างๆ พัฒนาทักษะความสามารถ ของตนเองให้ทันสมัย มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถปรับรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับกฎหมาย และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

ลงชื่อ

(นางกรกฎ เคียรสมาน)

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยนครพนม

วุฒิบัตริณฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางกรกฎ เคียรสมาน

ได้ผ่านโครงการฝึกอบรม

หลักสูตร “การปฏิบัติราชการที่ดี ภายใต้กรอบระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการ และแนวคำวินิจฉัย สำหรับผู้บริหาร สมาชิกสภา และข้าราชการส่วนท้องถิ่น”

ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๔

ณ โรงแรมเมอร์เคียว อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ขอให้ความสุภาพเจริญ เป็นกำลังใจสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าสืบไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.รัชชัย ศุภดิษฐ์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม